

**MESTO
BANSKÁ BYSTRICA**

**Výročná správa
Mesta Banská Bystrica
za rok 2015**

OKTÓBER 2016
EKONOMICKÝ ODBOR

OBSAH

Úvodné slovo primátora mesta	6
1 O Banskej Bystrici	7
1.1 Geografické a demografické údaje	7
1.2 História	7
1.2.1 Pamiatky	8
1.2.2 Symboly	10
2 Poslanie, vízia a ciele	11
3 Ľudské zdroje	12
3.1 Vzdelanostná štruktúra	12
3.2 Veková štruktúra	13
3.3 Štruktúra podľa pohlavia	14
3.4 Orgány samosprávy na roky 2014-2018	15
3.4.1 Primátor mesta	15
3.4.2 Mestské zastupiteľstvo	15
3.5 Organizačná štruktúra úradu Mesta Banská Bystrica	16
3.5.1 Prednosta mestského úradu	16
3.5.2 Útvary mestského úradu	16
4 Činnosti Mesta Banská Bystrica v priebehu roka 2015	17
4.1 Výchova a vzdelávanie	17
4.2 Sociálne zabezpečenie	18
4.3 Kultúra	20
4.4 Životné prostredie	21
4.5 Investičná a rozvojová činnosť mesta	23
5 Informácia o vývoji mesta z pohľadu rozpočtovníctva	25
5.1 Príjmová časť rozpočtu	25
5.2 Výdavková časť rozpočtu	27
5.3 Usporiadanie rozpočtového hospodárenia za rok 2015	28
5.4 Rozpočtové ukazovatele	28
5.5 Zadlženosť mesta	30
6 Informácia o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva	31
6.1 Individuálna účtovná závierka	31

6.2	Finančné ukazovatele	36
6.3	Konsolidovaná účtovná závierka	38
7	Ostatné dôležité informácie	44
7.1	Prijaté granty a transfery.....	44
7.2	Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	44
7.3	Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená	44
7.4	Predpokladaný budúci vývoj v roku 2016	44
7.5	Náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja	44
7.6	Návrh na vysporiadanie prebytku a rozdelenie zisku roku 2015	44

PRÍLOHY

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Štruktúra vzdelanosti zamestnancov Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015	12
Tabuľka 2: Veková štruktúra zamestnancov Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015	13
Tabuľka 3: Počet mužov a žien zamestnaných v Meste Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015	14
Tabuľka 4: Rozpočet Mesta Banská Bystrica za rok 2015 (v EUR).....	25
Tabuľka 5: Prehľad plnenia rozpočtu za rok 2015 v štruktúre podľa programov (v EUR).....	27
Tabuľka 6: Usporiadanie rozpočtového hospodárenia za rok 2015 (v EUR).....	28
Tabuľka 7: Rozpočtové ukazovatele Mesta Banská Bystrica za rok 2015 a 2014.....	29
Tabuľka 8: Stav zadlženosti Mesta Banská Bystrica k 31.12.2014 a 31.12.2015 (v EUR).....	30
Tabuľka 9: Bilancia aktív Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015 a 31.12.2014 (v EUR).....	31
Tabuľka 10: Bilancia pasív Mesta Banská Bystrica v rokoch 2014 a 2015 (v EUR).....	32
Tabuľka 11: Horizontálna a vertikálna analýza nákladov a výnosov Mesta Banská Bystrica za rok 2015 a 2014 .	35
Tabuľka 12: Finančné ukazovatele Mesta Banská Bystrica za rok 2015 a 2014.....	36
Tabuľka 13: Rozpočtové organizácie Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015	38
Tabuľka 14: Príspevkové organizácie Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015	38
Tabuľka 15: Obchodné spoločnosti v zakladateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015	39
Tabuľka 16: Majetkové podiely Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015	39
Tabuľka 17: Konsolidované aktíva Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015 a 31.12.2014 (v EUR).....	40
Tabuľka 18: Konsolidované pasíva Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015 a 31.12.2014 (v EUR).....	41
Tabuľka 19: Konsolidované výnosy a náklady Mesta Banská Bystrica za rok 2015.....	43

Zoznam grafov

Graf 1: Štruktúra vzdelanosti zamestnancov Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015.....	12
Graf 2: Štruktúra vzdelanosti zamestnancov Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015 – percentuálne podiely.....	12
Graf 3: Veková štruktúra zamestnancov Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015	13
Graf 4: Veková štruktúra zamestnancov Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015 - percentuálne podiely	13
Graf 5: Podiel mužov a žien zamestnaných v Meste Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015	14
Graf 6: Percentuálny podiel mužov a žien zamestnaných Mestom Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015	14
Graf 7: Podiel skutočných príjmov v rozpočte Mesta Banská Bystrica za rok 2015	26
Graf 8: Vývoj príjmov z podielových daní v priebehu roka 2015 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015, prognózou MF SR, a skutočnosťou roka 2014 (v EUR).....	26
Graf 9: Plnenie programového rozpočtu Mesta Banská Bystrica za rok 2015	27
Graf 10: Vertikálna analýza bilancie aktív ku dňu 31.12.2015	31
Graf 11: Náklady hlavnej činnosti Mesta Banská Bystrica za rok 2015	34
Graf 12: Výnosy z hlavnej činnosti Mesta Banská Bystrica za rok 2015	34
Graf 13: Vertikálna analýza konsolidovaných aktív Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015	41
Graf 14: Vertikálna analýza konsolidovaných pasív Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015.....	41

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Hodinová veža na Námestí SNP a mariánsky stĺp v popredí (obrázok vľavo), Barbakan, veža kostola Nanebovzatia Panny Márie a budova Praetoria v pozadí (obrázok vpravo)	8
Obrázok 2:Tihányovský kaštieľ.....	9
Obrázok 3: Thurzov dom na Námestí SNP	9
Obrázok 4: Dom maliara Dominika Skuteckého.....	9
Obrázok 5: Veľký erb Mesta Banská Bystrica	10
Obrázok 6: Vlajka Mesta Banská Bystrica	10
Obrázok 7: Pečať Mesta Banská Bystrica – veľká (vľavo) a malá (vpravo)	10

Úvodné slovo primátora mesta

Mesto mnohých významných osobností, krásnych zákutí, športu, histórie, kultúry, vzdelávania... Aj tak by sme mohli stručne definovať Banskú Bystricu a vyzdvihnúť jej prednosti.

Rok 2015 bol z pohľadu rozvoja Banskej Bystrice dôležitý. Nastavili sme rozpočet a uhradili všetky pohľadávky, ktoré mesto predtým zaťažovali. Nazvali sme ho rozvojový. Prijali sme strategické dokumenty, nastavili efektívne riadenie mestského úradu a mestských spoločností, upravili sme vízie, ciele a ambície Banskej Bystrice... veľa krát aj za cenu nepopulárnych rozhodnutí. Kľúčové bolo prijatie nového územného plánu, ktorý dal predpoklady pre rozvojové aktivity a investičnú činnosť, no zároveň vymedzil jasné mantinely a pravidlá pre akúkoľvek výstavbu v našom meste.

Keďže sme mesto prevzali bez akýchkoľvek východísk použiteľných do Regionálnej integrovanej územnej stratégie, ktorá je základnou podmienkou čerpania fondov Európskej únie v budúcnosti, dôležité bolo prijatie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Ten načrtol prosperujúcu zelenú, občiansku a zdravú samosprávu. Aj novovzniknutý Odbor rozvojových aktivít mesta, noví kľúčoví zamestnanci a v histórii samosprávy po prvý raz vyčlenené financie na prípravu rozvojových projektov, začali byť predpokladom dynamického reštartu nášho mesta.

Rokovania s investorom autobusovej stanice, rozhodnutie odkúpiť jej dopravnú časť, výjazdové zasadnutie vlády a finančný balík vo výške 18 miliónov eur investovaných do zanedbaných oblastí, priama a konštruktívna komunikácia s rezortmi o konkrétnych problémoch, ktoré trápia mesto pod Urpínom, rekonštrukcia Robotníckeho domu, modernizácia verejného osvetlenia, projektová príprava výstavby cyklotrás a obnovy kaštieľa Radvanských, rekordná suma financií na opravy zanedbaných ciest a chodníkov, začiatok obnovy materských škôl. Aj o tom bol rok 2015.

Už od začiatku nového volebného obdobia bol príchod veľkého investora a vytvorenie pracovných miest záujmom nás všetkých. Stretnutia so zahraničnými delegáciami a potenciálnymi investormi, ktorí prejavili záujem podnikáť v priemyselnom parku, boli v minulom roku pravidelnou agendou pracovných dní. Začali sme podnikáť aj kroky znovuoživenia strategického projektu – diaľničného prepojenia severu s juhom. Som presvedčený, že dobudovanie kvalitnej dopravnej infraštruktúry prispeje k rozvoju regiónu, prílevu investorov a rozvoju cestovného ruchu.

Rok 2015 bol dobrým štartom aj pre rozvoj športových a kultúrnych podujatí i zdynamizovanie spolupráce s univerzitami. Vďaka prehľadnému elektronickému kalendáru sme zoskupili všetky akcie pod jednu strechu. Medzinárodné uznanie a zviditeľnenie mesta na mape športu sa začalo naplňať oznámením kandidatúry Banskej Bystrice na získanie titulu Európske mesto športu 2017. Práve nasledujúci rok podnikneme kroky, aby sme prehodnotili a nastavili dotačný systém pre športové kluby a združenia pôsobiace v meste. Čaká nás obdobie výstavby autobusovej stanice, rekonštrukcie materských škôl, hľadania dlhodobých riešení skvalitnenia parkovacej politiky, ale aj ďalších strategických rozhodnutí v prospech Banskobystričanov a Banskej Bystrice. Verím, že sme na tej správnej ceste.

Ján Nosko
primátor mesta Banská Bystrica

1 O Banskej Bystrici

Mesto Banská Bystrica (ďalej aj „Mesto“) sa rozprestiera v srdci stredného Slovenska, v údolí rieky Hron medzi Kremnickými vrchmi, Starohorskými vrchmi a Poľanou. Obyvatelia i návštevníci ho poznajú aj pod názvom „mesto pod Urpínom“. Ako samostatný samosprávny územný celok vzniklo 1. januára 1991 na základe Zákona č. 369/1990 Zb. O obecnom zriadení. Je právnickou osobou, ktorá hospodári samostatne, s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Plní samosprávnú funkciu, kde základnou úlohou je starostlivosť o všestranný rozvoj územia a o potreby obyvateľov mesta. Skladá sa zo 16 mestských častí, ktorými sú: Banská Bystrica, Iliaš, Jakub, Kostiviarska, Kráľová, Kremnička, Majer, Podlavice, Radvaň, Rakytovce, Rudlová, Sásová, Senica, Skubín, Šalková a Uľanka.

1.1 Geografické a demografické údaje

Poloha mesta Banská Bystrica (Mestský úrad) v súradniciach:

48° 44' 19" N (severnej šírky)

19° 09' 25" E (východnej dĺžky)

Poloha mesta Banská Bystrica (Námestie SNP) v súradniciach:

48° 44' 08" N (severnej šírky)

19° 08' 44" E (východnej dĺžky)

Rozloha: 103 373 274 m² = 103,373274 km²

Nadmorská výška: 362 m n. m.

Počet obyvateľov: 76 988 (k 31.12.2015)

Kraj: Banskobystrický

Okres: Banská Bystrica

PSČ: 974 01

Historické názvy mesta: Nova villa Bystriciensis, Neosolium, Neusohl, Beszterczebánya

1.2 História

História mesta sa začala písať v 13. storočí, a to zásluhou niekoľkých rodín saských kolonistov, ktorí na území dnešného mesta prirodzene vytvorili hospodársko-správnú a remeselnícku základňu banskej výroby. Význam osady stúpol natoľko, že ju kráľ Belo IV. v roku 1255 povýšil na mesto. Banská Bystrica od udelenia mestských práv prešla viacerými etapami vývoja a trvale sa vpísala nielen do dejín Slovenska. Pôsobila tu Thurzovsko - fuggerovská spoločnosť. Tento banskobystrický mediarsky podnik so svojim obrovským komplexom spracovateľských závodov, dobre premyslenou organizáciou výroby, hustou sieťou skladov a podvojným účtovníctvom patril k najväčším a najmodernejším ranokapitalistickým podnikom svojho druhu v európskom baníctve a hutníctve. Mesto Banská Bystrica bolo, ako jedno z prvých miest na Slovensku, vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu. Do novodobých dejín Slovenska sa zapísalo 29. augusta 1944, keď tu bolo vyhlásené Slovenské národné povstanie - ozbrojený odpor proti fašistickej okupácii. Po oslobodení mesta v druhej svetovej vojne 26. marca 1945 sa Banská Bystrica stala jedným z troch hospodársko-správnych centier Slovenska. Historické jadro mesta bolo v roku 1955 vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu. Po zrušení krajov

sa mesto rýchlo prispôbilo novým územno-administratívnym pomerom a začalo stavať na bankovníctve, školstve a turistike. Založením Univerzity Mateja Bela 1. júla 1992 sa Banská Bystrica stala jedným z centier vysokoškolského vzdelávania na Slovensku. V súčasnosti je Banská Bystrica hospodárskym, administratívnym a kultúrnym centrom stredného Slovenska a sídlom Banskobystrického samosprávneho kraja.

1.2.1 Pamiatky

Medzi najcennejšie pamätihodnosti patrí areál mestského hradu (Barbakanu), námestie s kostolmi Panny Márie a sv. Kríža, starou radnicou, Matejovým domom, Barbakanom a zvyškami mestského opevnenia. Srdcom mesta je veľké obdĺžnikové námestie Slovenského národného povstania s Mariánskym stĺpom a šikmou Hodinovou vežou. Námestie ohraničujú honosné meštianske domy, z ktorých sú najvýznamnejšie Beniczkého a Thurzov dom. Pešia zóna z námestia pokračuje aj na Dolnej ulici, kde je kostol sv. Alžbety a Bethlenov dom, v ktorom vyhlásili sedmohradské knieža Bethlena za uhorského kráľa. Historické meštianske domy možno obdivovať aj v Lazovnej a Hornej Striebornej ulici. V Tihányiovskom kaštieli v mestskej časti Radvaň sú expozície prírodovedného oddelenia Stredoslovenského múzea. Historické múzeá sú v Thurzovom dome na Námestí SNP. Vzácné výtvarné diela uchovávajú tri objekty Štátnej galérie: Pretórium, Bethlenov dom a dom maliara Dominika Skuteckého.

V okolí mesta si zaslúži pozornosť drevený kostol v obci Hronsek, kaštieľ v Dolnej Mičinej i hrad v Slovenskej Ľupči. Vzácné sakrálné pamiatky sú v obciach Čerín a Poniky. Banícku minulosť medenej Bystrice pripomína horská obec Špania dolina, klenot ľudovej architektúry.

Obrázok 1: Hodinová veža na Námestí SNP a mariánsky stĺp v popredí (obrázok vľavo), Barbakan, veža kostola Nanebovzatia Panny Márie a biela budova Pretória v pozadí (obrázok vpravo)¹

¹ Zdroj: http://www.banskabystrica.sk/portals_pictures/i_000117/i_117254.jpg
http://www.banskabystrica.sk/portals_pictures/i_000117/i_117226.jpg

Obrázok 2: Tihányovský kaštieľ²

Obrázok 3: Thurzov dom na Námestí SNP³

Obrázok 4: Dom maliara Dominika Skuteckého⁴

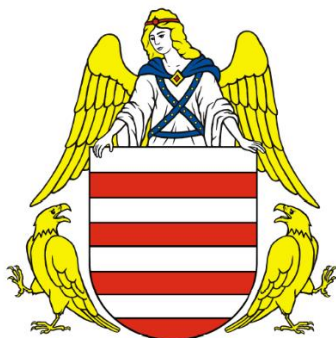
² Zdroj: http://www.najkrajisikraj.sk/wp-content/uploads/2013/11/tihanyovsky_kastiel-300x225.jpg

³ Zdroj: http://www.visitbanskabystrica.sk/data/article/304/gallery/t1_BB-Thurzov-dom-DA.jpg

⁴ Zdroj: http://i.sme.sk/cdata/3/73/7334513/03_res.jpg

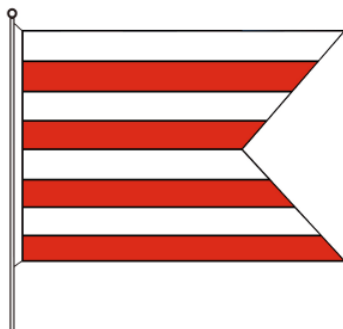
1.2.2 Symboly

Veľký **erb mesta** tvorí sedemkrát strieborno-červeno delený štít (štyri červené brvná v striebornom poli). Nosičom erbového štítu je anjel so zlatými krídlami, oblečený v bielej tunike prepásanej modrými pásmi so zlatými kruhovými ozdobami. Modrý plášť prevesený cez plecá je zopnutý kosoštvorcovou zlatou sponou s červeným stredom. Anjel má vo vlasoch červenú čelenku. Strážcami štítu sú dva od seba odvrátené zlaté jastraby so vztýčenou vzdialenejšou nohou a ich hlavy s otvorenými zobákmi sú otočené k anjelovi. Malý erb mesta je tvorený len erbovým štítom.

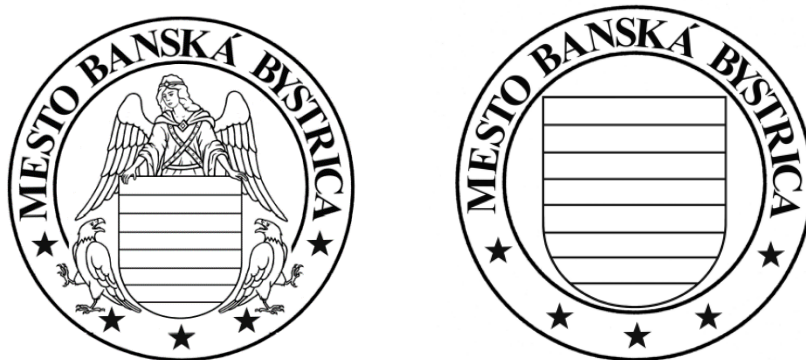
Obrázok 5: Veľký erb Mesta Banská Bystrica⁵

Vlajku Banskej Bystrice tvorí osem pruhov rovnakej šírky - striedavo biely a červený. Ich farba vychádza z farieb erbu mesta. Vlajka má pomer strán 2:3 a je ukončená dvomi cípmi, čiže zástrihom siahajúcim do jednej tretiny jej dĺžky.

Obrázok 6: Vlajka Mesta Banská Bystrica⁵

Pečatou sa rozumie pečatidlom zhotovený reliéfny obraz erbu mesta Banská Bystrica obkolesený kruhopisom s názvom mesta.

Obrázok 7: Pečať Mesta Banská Bystrica – veľká (vľavo) a malá (vpravo)⁵

⁵ Zdroj: http://mesto.banskabystrica.sk/index.php?id_menu=944

2 Poslanie, vízia a ciele

Komplexnú predstavu o budúcnosti rozvoja mesta Banská Bystrica definuje dokument nazývaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2015 - 2023 (skrátene PHSR). Tento strategický dokument hovorí o budúcom smerovaní mesta, o víziách a cieľoch, ktoré chce mesto naplniť v záujme dosiahnutia udržateľného rozvoja.

Vízia mesta Banská Bystrica:

Banská Bystrica bude mestom, kde sa oplatí žiť, prísť a zostať.

Strategickým cieľom pre mesto Banská Bystrica do roku 2023 je zvýšiť atraktivitu mesta pre občanov, investorov, podnikateľov a návštevníkov, pričom rozvoj mesta sa má realizovať v troch prioritných oblastiach:

- I. **Prosperujúce mesto** – dosiahnuť vyšší ekonomický rast mobilizáciou vnútorného potenciálu
- II. **Občianske mesto** - vytvoriť podmienky pre aktívne zapájanie sa občanov do života mesta
- III. **Zdravé mesto** - zvýšiť kvalitu života pre všetkých občanov

Ambíciou mesta Banská Bystrica je byť vyhľadávanou turistickou destináciou s optimálnym využitím kultúrno-historického, ľudského a prírodného potenciálu, byť prosperujúcim a kreatívnym mestom, jedinečným miestom na podnikanie, mestom, v ktorom existuje dopyt, export a inovácie. Zámerom Mesta je tiež vytvoriť vhodné podmienky na rozvoj vedy a výskumu s prepojením na prax, aby dosahované výsledky boli akceptované odbornou verejnosťou na Slovensku i v zahraničí. Mesto chce poskytovať vzdelávanie podľa potrieb detí, mládeže a dospelých v atmosfére vzájomnej dôvery a spolupráce na všetkých inštitucionálnych úrovniach, a byť mestom, v ktorom majú občania dobré možnosti rozširovať si súčasnú kvalifikáciu či získavať novú. Mesto Banská Bystrica chce rozvíjať aj svoj kreatívny priemysel, byť mestom s funkčným priestorom na jeho rozvoj, aby sa tak mohlo stať kandidátom na titul Creative City UNESCO. Veľké ciele si Mesto kladie aj v oblasti dopravy a infraštruktúry. Bude napojené na nadradenú komunikačnú sieť vo všetkých smeroch a chce taktiež dobudovať miestnu komunikačnú sieť vrátane záchytných parkovísk, chodníkov pre cyklistov a chodcov. Súčasne si však kladie za cieľ preferovať ekologickú verejnú hromadnú dopravu a nemotorovú dopravu.

Byť Občianskym mestom znamená vytvoriť dostatok príležitostí pre občanov, aby sa mohli zapojiť do života v meste, využiť príležitosti, ktoré sa im ponúkajú, či ovplyvniť dianie v meste. Cieľom mesta je zvýšiť spokojnosť občanov so samosprávou, zachovať, prezentovať, rozvíjať a podporovať kultúrne bohatstvo mesta a jeho ľudí a zabezpečiť pre obyvateľov rozmanité kultúrne aktivity. Prostredníctvom športu chce Banská Bystrica vytvárať priestor pre sociálnu súdržnosť a zlepšenie zdravia a kvality života občanov. Ich spokojnosť chce zvýšiť vytvorením širokého spektra možností trávenia voľného času, spomedzi ktorých si každý občan vyberie podľa svojich záujmov.

Zvýšenie kvality života pre občanov mesta zahŕňa skvalitnenie a zvýšenie dostupnosti služieb v oblasti zdravotníctva, sociálnych služieb, bývania a občianskej vybavenosti, a zabezpečiť rozvoj zelenej infraštruktúry, aby bola Banská Bystrica na prvý pohľad čistým a „Zdravým mestom“ s množstvom zelene, ktorej prostredie budú občania radi využívať na oddych.

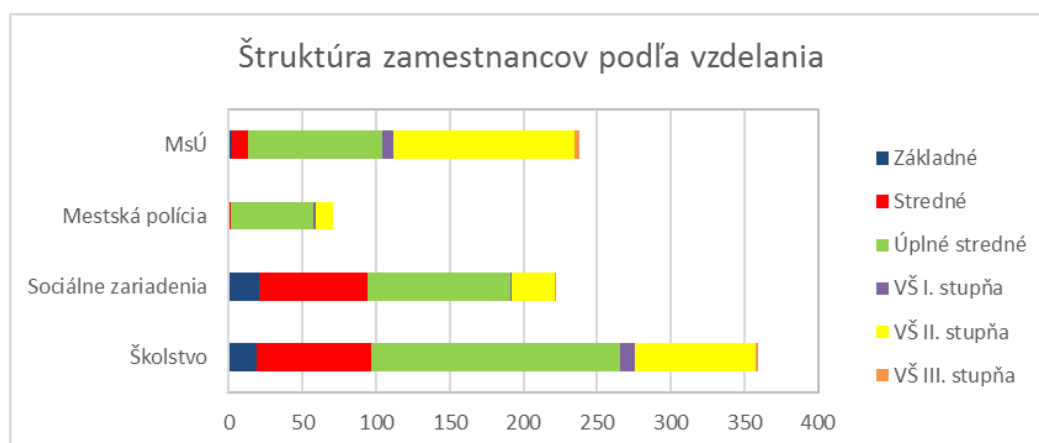
3 Ľudské zdroje

Mesto Banská Bystrica zamestnávalo ku dňu 31.12.2015 celkovo 890 zamestnancov. Okrem zamestnancov Mestského úradu toto číslo zahŕňa tiež zamestnancov mestskej polície, sociálnych a školských zariadení, ktoré sú v pôsobnosti Mesta. Nižšie uvedené grafy a tabuľky uvádzajú štruktúru pracovníkov mesta Banská Bystrica v zložení podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania, veku a pohlavia ku dňu 31.12.2015.

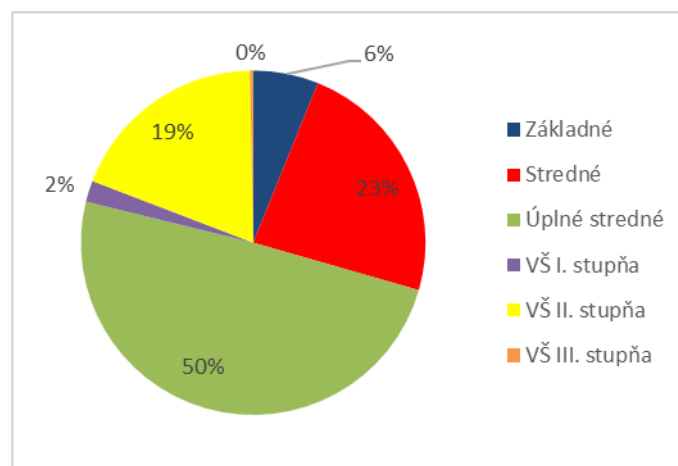
3.1 Vzdelanostná štruktúra

Názov pracoviska	Vzdelanie						SPOLU
	Základné	Stredné	Úplné stredné	VŠ I. stupňa	VŠ II. stupňa	VŠ III. stupňa	
MsÚ	2	11	91	8	123	3	238
Mestská polícia	0	1	56	2	12	0	71
Sociálne zariadenia	21	73	97	1	29	1	222
Školstvo	19	78	169	10	82	1	359
SPOLU	42	163	413	21	246	5	890

Tabuľka 1: Štruktúra vzdelanosti zamestnancov Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015⁶

Graf 1: Štruktúra vzdelanosti zamestnancov Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015⁶

Graf 2: Štruktúra vzdelanosti zamestnancov Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015 – percentuálne podiely⁶

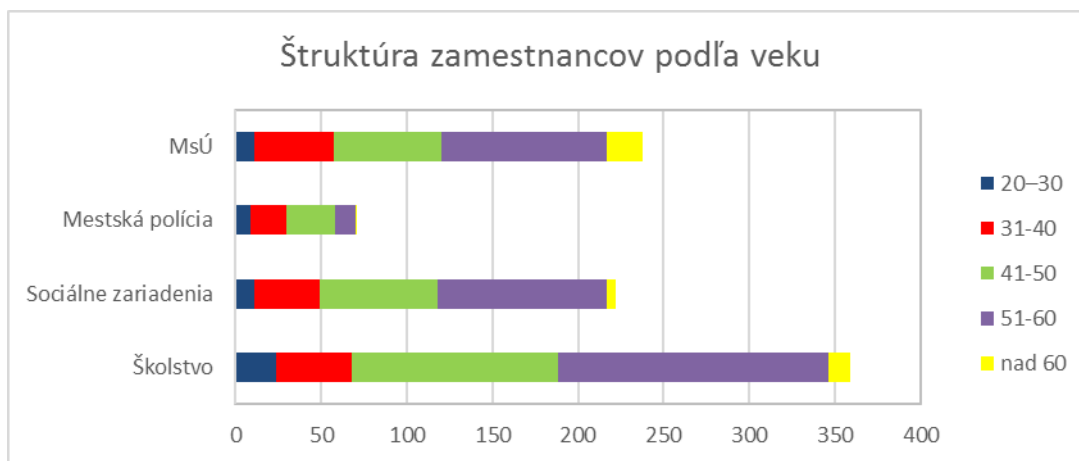
⁶ Zdroj: vlastné spracovanie

Z Tabuľky 1, Grafu 1 a Grafu 2 vyplýva, že ku dňu 31.12.2015 najväčší podiel v zamestnaneckej štruktúre Mesta tvorili zamestnanci s úplným stredným vzdelaním, a to až 50%, pričom najviac z nich pracuje v oblasti školstva. Necelú štvrtinu tvoria zamestnanci so stredným vzdelaním a 19% tvoria zamestnanci, ktorí dosiahli II. stupeň vysokoškolského vzdelania. Tí sú zároveň najpočetnejšou skupinou zamestnancov v rámci Mestského úradu.

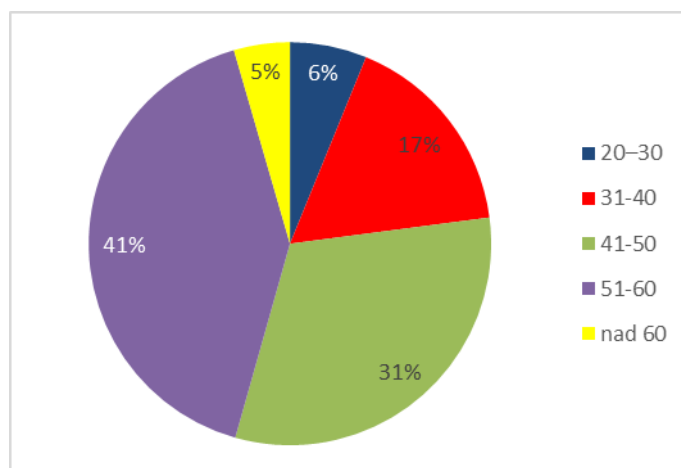
3.2 Veková štruktúra

Názov pracoviska	Veková skupina					SPOLU
	20-30	31-40	41-50	51-60	nad 60	
MsÚ	11	46	63	97	21	238
Mestská polícia	9	21	28	12	1	71
Sociálne zariadenia	11	38	69	99	5	222
Školstvo	24	44	120	158	13	359
SPOLU	44	103	217	269	19	890

Tabuľka 2: Veková štruktúra zamestnancov Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015⁷

Graf 3: Veková štruktúra zamestnancov Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015⁷

Graf 4: Veková štruktúra zamestnancov Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015 - percentuálne podiely⁷

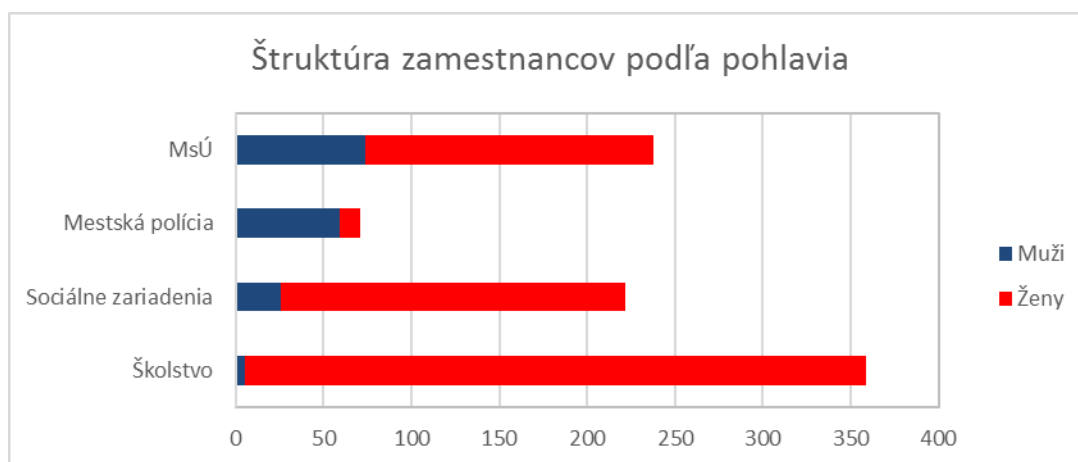
⁷ Zdroj: vlastné spracovanie

Najpočetnejšia skupina zamestnancov je vo veku od 51 do 60 rokov. Spolu so zamestnancami vo veku nad 60 rokov tvoria tieto dve skupiny 46% všetkých zamestnancov.

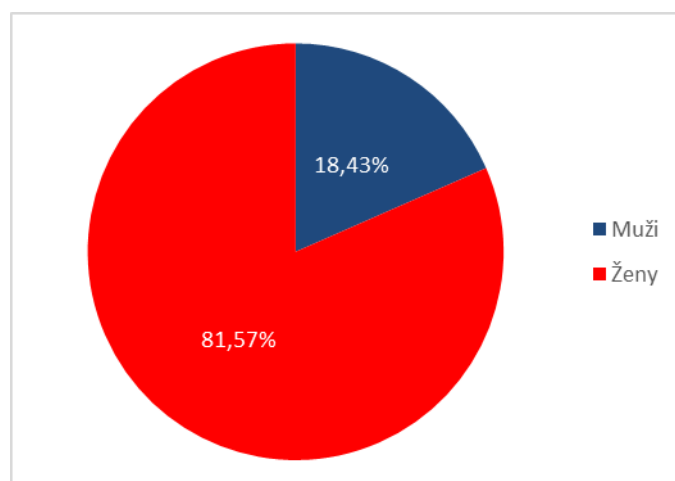
3.3 Štruktúra podľa pohlavia

Názov pracoviska	Pohlavie		
	Muži	Ženy	SPOLU
MsÚ	74	164	238
Mestská polícia	59	12	71
Sociálne zariadenia	26	196	222
Školstvo	5	354	359
SPOLU	164	726	890

Tabuľka 3: Počet mužov a žien zamestnaných v Meste Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015⁸

Graf 5: Podiel mužov a žien zamestnaných v Meste Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015⁸

Graf 6: Percentuálny podiel mužov a žien zamestnaných Mestom Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015⁸

Z celkového počtu zamestnancov Mesta ku dňu 31.12.2015 tvorili prevažnú väčšinu ženy v počte 726, čo je 81,57 %. Muži zastávali 18,43% v počte 164. Ako vidieť v Grafe 5, v školských a sociálnych zariadeniach majú výraznú prevahu ženy, naopak Mestská polícia zamestnáva väčší podiel mužov, čo

⁸ Zdroj: vlastné spracovanie

vyplýva aj z povahy samotnej práce v týchto inštitúciách. Na Mestskom úrade sa tento pomer vyrovnáva viac, no i tak ženy tvoria 68,9 % a muži 31,1 % z celkového počtu zamestnancov.

3.4 Orgány samosprávy na roky 2014-2018

3.4.1 Primátor mesta

Primátor je, podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, predstaviteľ mesta, štatutárny orgán a najvyšší výkonný orgán mesta. Volia ho obyvatelia v priamych voľbách a jeho funkčné obdobie trvá štyri roky. Do 60 dní od zloženia sľubu spravidla na celé funkčné obdobie poverí zastupovaním zástupcu primátora. Ak tak neurobí, zástupcu primátora volí mestské zastupiteľstvo. Mesto Banská Bystrica má v súčasnosti dvoch viceprimátorov.

3.4.2 Mestské zastupiteľstvo

Mestské zastupiteľstvo (ďalej len „MsZ“) je zastupiteľský zbor mesta zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi mesta na štyri roky. Funkčné obdobie mestského zastupiteľstva sa končí zložením sľubu poslancov novozvoleného mestského zastupiteľstva. Počet poslancov mestského zastupiteľstva na celé obdobie určí pred voľbami mestské zastupiteľstvo podľa počtu obyvateľov v rozmedzí od 19 do 31 poslancov. Mestské zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života mesta.

3.4.2.1 Mestská rada

Mestskú radu zriaďuje Mestské zastupiteľstvo. Mestská rada je iniciatívnym, výkonným a kontrolným orgánom mestského zastupiteľstva. Zároveň plní funkciu poradného orgánu primátora. Mestská rada je zložená z poslancov mestského zastupiteľstva, ktorých volí mestské zastupiteľstvo na celé funkčné obdobie. Mestskú radu a jej členov môže mestské zastupiteľstvo kedykoľvek odvolať. Počet členov rady schvaľuje MsZ. Pri jej zložení sa prihliada na zastúpenie politických strán, hnutí a nezávislých poslancov zastúpených v mestskom zastupiteľstve. Spôsob volieb upravuje Rokovací poriadok MsZ.

3.4.2.2 Komisia MsZ

Mestské zastupiteľstvo podľa potreby zriaďuje komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány z radov poslancov mestského zastupiteľstva a ďalších osôb. Členovia komisie a ich predsedovia sú volení a odvolávaní mestským zastupiteľstvom. V záujme posilnenia odbornej zdatnosti komisií môžu byť do nich prizvaní ďalší občania, či už ako stáli odborníci alebo len pre konkrétne prípady. Úlohy komisií vymedzuje mestské zastupiteľstvo pri zriadení komisie. V rámci poradnej funkcie dávajú stanoviská k materiálom, ktoré sú predmetom rokovaní MsZ. V rámci iniciatívnej funkcie na úsekoch, pre ktoré boli zriadené, vypracúvajú návrhy a podnety na riešenie otázok života mesta. V rámci kontrolnej funkcie participujú na kontrole realizácii uznesení MsZ.

Zriadené komisie Mestského zastupiteľstva Mesta Banská Bystrica (2014 - 2018):

1. Komisia MsZ pre financie, správu a hospodárenie s majetkom mesta a podnikateľskú činnosť
2. Komisia MsZ pre územný rozvoj
3. Komisia MsZ pre rozvoj mestských častí
4. Komisia MsZ pre zdravie, sociálnu starostlivosť a bytovú politiku
5. Komisia MsZ pre školstvo a šport
6. Komisia MsZ pre dopravu, bezpečnosť, verejnoprospešné služby a verejný poriadok
7. Komisia MsZ pre regionálny rozvoj, medzinárodné vzťahy a cestovný ruch
8. Komisia MsZ pre kultúru, informatiku, mestskú kroniku a ZPOZ
9. Komisia MsZ pre ochranu verejného záujmu pri výkone funkcie a prešetrovanie sťažností

10. Komisia MsZ pre životné prostredie a odpady

11. Dočasná komisia MsZ pre zmenu územného členenia mesta Banská Bystrica

3.5 Organizačná štruktúra úradu Mesta Banská Bystrica

Mestský úrad (ďalej len „MsÚ“) je výkonným orgánom mestského zastupiteľstva a primátora mesta, ktorý tvoria zamestnanci Mesta Banská Bystrica. Podľa príslušnosti MsÚ zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie mestského zastupiteľstva a mestskej rady, vykonáva nariadenia, uznesenia mestského zastupiteľstva a rozhodnutia primátora. Koordinuje a riadi spoluprácu MsÚ s organizáciami a spoločnosťami v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta, sleduje výkon štátnej správy a samosprávy najmä z hľadiska dodržiavania zákonnosti a podľa potreby navrhuje opatrenia na zlepšenie ich výkonu a na základe analýzy ich stavu určuje koncepčné riešenia.

3.5.1 Prednosta mestského úradu

Na čele MsÚ je prednosta, ktorý riadi a zodpovedá za činnosť mestského úradu. Plní úlohy spojené s odborným, organizačným a technickým zabezpečením jeho činnosti. Prednostu vymenúva a odvoláva primátor mesta. Za svoju činnosť zodpovedá primátorovi mesta. Spolu s ním podpisuje zápisnice zo zasadnutí MsZ, na týchto zasadnutiach sa zúčastňuje, pričom môže mať poradnú funkciu. V dobe neprítomnosti primátora a zástupcov primátora je prednosta oprávnený vykonávať pracovné činnosti štatutárneho orgánu na základe písomného poverenia primátorom alebo zástupcom primátora. V rámci organizačnej štruktúry MsÚ sú priamo podriadenými zamestnancami prednostu MsÚ vedúci odborov a samostatných oddelení.

3.5.2 Útvary mestského úradu

Mestský úrad sa člení na odbory, oddelenia a referát. Odbor je odborný riadiaci organizačný útvar, ktorý zabezpečuje koordináciu a plnenie úloh primátora a prednostu MsÚ prostredníctvom oddelení. Hlavnou úlohou odboru je koordinovať prácu oddelení vo svojej pôsobnosti pri riešení spoločných úloh, na základe odborných činností patriacich pod dané oddelenie. Odbor riadi vedúci odboru, ktorý je priamo podriadený prednostovi MsÚ. Schéma znázorňujúca vnútornú organizačnú štruktúru mestského úradu Banskej Bystrice je obsahom Prílohy č.2.

3.5.2.1 Hlavný kontrolór mesta

Hlavný kontrolór je pracovníkom mesta, ktorý vykonáva kontrolu úloh mesta, vyplývajúcich z pôsobnosti mesta. Hlavného kontrolóra volí mestské zastupiteľstvo. Za svoju činnosť sa zodpovedá mestskému zastupiteľstvu. Hlavný kontrolór kontroluje najmä príjmy, výdavky a finančné operácie mesta, nakladanie a hospodárenie s majetkom mesta, kontroluje plnenie úloh mesta jednotlivými útvarmi MsÚ, a to všetko v rámci rozsahu svojej právomoci. Kontroluje vybavovanie sťažností, petícií a podaní od občanov. Hlavný kontrolór vypracúva odborné stanoviská k návrhu rozpočtu a záverečného účtu pred ich schválením v mestskom zastupiteľstve.

4 Činnosti Mesta Banská Bystrica v priebehu roka 2015

4.1 Výchova a vzdelávanie

V súlade so Smernicou Ministerstva školstva SR č. 41/2013, ktorou sa určuje postup obvodného úradu v sídle kraja pri potvrdzovaní obce ako školského úradu a pri posudzovaní odborného zabezpečenia činností obce a samosprávneho kraja ako školských úradov, obec ako Školský úrad zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy na úseku školstva podľa ustanovenia § 6 a § 7 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Odborný zamestnanec môže zabezpečovať na vyžiadanie aj činnosti spojené so zriaďovateľskou pôsobnosťou obce prípravou podkladov podľa § 16, § 17, § 18, § 22, § 23 zákona, byť poverený aj zabezpečovaním ďalších činností obcí, ktoré sú samosprávnym výkonom obcí v zmysle ustanovenia § 6, § 8 zákona.

Od roku 2013 v MŠ 9.mája 26, Banská Bystrica bol realizovaný **Projekt MRK II**, zameraný na inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy, ktorého cieľom bolo vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov participujúcich na predprimárnej príprave detí, aby sa skvalitnili ich profesijné kompetencie, a tak prispeli k zvýšeniu šance detí z marginalizovaných rómskych komunit na ich sociálnu inklúziu. Projekt bol financovaný z prostriedkov EU.

Projekt PRINED - Národný Projekt INkluzívnej EDukácie pre ZŠ nadväzoval na projekt MRK II, ktorého cieľom bolo zlepšiť prospech týchto detí, umožniť im popoludňajšiu prípravu na nasledujúci deň, nevyhnutnú pre zlepšenie ich prospechu a venovať sa aktivitám, ktoré sú pre nich zaujímavé a ktorým sa môžu venovať aj z dlhodobého časového hľadiska. Projekt bol realizovaný od roku 2014 v ZŠ Jána Bakossa, Bakossova 5, Banská Bystrica a v ZŠ JGT, Gaštanová 12, Banská Bystrica. Financovaný bol z prostriedkov EÚ.

V rámci projektu EÚ Erasmus +, projektu pre vzdelávanie, odbornú prípravu, mládež a šport, bol v období rokov 2013 až 2015 realizovaný **projekt Envitalent**. Projekt postavil základy pre dlhodobú medzinárodnú spoluprácu Mesta Banská Bystrica a Moravsko-sliezského kraja v mnohých oblastiach, predovšetkým však v oblasti práce s nadanými a talentovanými žiakmi v intenciách holistickej environmentálnej výchovy. Veľkým prínosom pre pedagogickú a odbornú verejnosť bola prvá prezentácia metodickéj príručky. Na projekte participovali Mesto Banská Bystrica, Moravsko-sliezsky kraj, SPŠCH akademika Heirovského a Gymnázium Ostrava, Klub ekologickej výchovy Praha, ZŠ Ďumbierska 17, Banská Bystrica, Gymnázium A. Sládkoviča Banská Bystrica, nezisková organizácia Strom života, Bratislava a niekoľko ďalších inštitúcií v meste, ktoré spolupracujú s mestom v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu. Projekt bol financovaný z prostriedkov EÚ a rozpočtu mesta Banská Bystrica.

Mesto Banská Bystrica podávalo na schválenie MŠVVaŠ SR **projekt Experimentálne overovanie efektívnosti vyučovania predmetu technika** vypracovaný riaditeľom ZŠ JGT Gaštanová 12, Banská Bystrica. Cieľom projektu je nadobudnúť u žiakov v nižšom strednom vzdelávaní požadovanú technickú gramotnosť a zvýšiť ich záujem o profesijné odbory technického zamerania na SOŠ.

Cieľom **vybudovania a zmodernizovania vonkajších športových areálov** pri ZŠ Moskovská 2, Banská Bystrica a pri ZŠ Radvanská 1, Banská Bystrica je motivovať žiakov k pohybovým aktivitám a k zmysluplnému tráveniu voľného času. V roku 2015 bola pripravená dokumentácia k rekonštrukcii telocvične v ZŠ Spojová 14, Banská Bystrica. V súčinnosti s kolektívom spolupracovníkov Katedry telesnej výchovy a športu Filozofickej fakulty UMB a základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta sa uskutočnilo testovanie žiakov základných škôl. Cieľom výskumu bolo diagnostikovanie,

analyzovanie a porovnávanie úrovne všeobecnej pohybovej výkonnosti a telesného vývinu žiakov 4. ročníka ZŠ, ako aj posúdenie držania tela a zistenie mimoškolskej pohybovej aktivity v skúmanej skupine. Základné školy boli o výsledkoch testovania informované formou vydananej publikácie.

ZŠ Trieda SNP 20, Banská Bystrica a ZŠ Pieninská 27, Banská Bystrica rozvíjajú **medzinárodnú spoluprácu s partnerskými školami** v Kaczkowe a Rydzyny v Poľskej republike a v maďarskom Dabace. Cieľom týchto partnerstiev sú výmenné skúsenosti žiakov a pedagógov, nadväzovanie kontaktov a udržiavanie priateľstiev a spoznávanie života a tradícií Slovákov žijúcich v týchto oblastiach.

Na základe dlhoročnej spolupráce Mesta Banská Bystrica s UMB v Banskej Bystrici, poslucháči pedagogickej fakulty vykonávajú **pedagogickú prax** v materských a základných školách. Cieľom pedagogickej praxe je získanie profesijných a odborných zručností budúcich pedagógov.

Ďalším z projektov bolo **rozširovanie kapacít MŠ**, ktorého cieľom bolo zvýšiť zaškolenosť detí predškolského veku a umožniť rodičom návrat do zamestnania. Kapacita MŠ Tatranská 63 sa rozšírila o jednu triedu pre 22 detí. V rámci projektu rozširovania kapacít v MŠ bola pripravená dokumentácia k rozšíreniu kapacít MŠ Družby 3 o ďalších 15 miest pre deti predškolského veku.

Výmenou okien na Základnej škole Jána Bakossa, ktorá prebehla v spolupráci s teplárenskou spoločnosťou STEFE Banská Bystrica a.s., bola ukončená etapa výmeny okien základných škôl. Výmena okien na MŠ Jakubská cesta a MŠ Jilemnického a čiastočne na MŠ Lazovná bola realizovaná z finančných prostriedkov mesta.

Dôležitou úlohou samosprávy je i v budúcnosti poskytovať a zabezpečovať vzdelávanie na vysoko kvalitnej úrovni. Hlavným predpokladom je materiálne-technické a personálne vybavenie jednotlivých škôl a školských zariadení. Ako indikuje hodnotený rok 2015 a úlohy, ktoré boli na úseku školstva a vzdelávania realizované, trendom je postupne systematicky vybaviť všetky školy a školské zariadenia kvalitnými pomôckami i zariadením. Opravami a rekonštrukciami, jednak využívaním finančných prostriedkov z eurofondov, ale taktiež i finančných prostriedkov mesta, sa naďalej bude pokračovať v znižovaní energetickej náročnosti budov, čo bude mať za následok úsporu na energiách a opätovné investovanie ušetrených financií do modernizácie škôl a školských zariadení. Atraktívnejšie prostredie, ktoré bude možné pre deti vytvárať, môže pozitívne vplývať na ich vývoj a záujem o školu. Významným faktorom, ktorý vplýva na služby súvisiace s poskytovaním vzdelávania, je taktiež spokojnosť rodičov. Mesto naďalej bude podporovať aktívnu spoluprácu a komunikáciu so širokou verejnosťou, pripravovať materiály, ktoré budú napomáhať rodičom pri prvých krokoch svojho dieťaťa do materskej alebo základnej školy. V rámci Školského úradu, oddelenia školstva a mládeže sa budú operatívne zapracovávať podporné návrhy a podnety, ktoré môžu prispieť k skvalitneniu poskytovaných služieb. Úzka a interaktívna spolupráca a komunikácia s rodičmi je jeden z hlavných predpokladov ako rozvíjať a udržať priaznivé podmienky pre hľadanie spoločných východísk a konsenzov za účelom vzájomnej spokojnosti.

4.2 Sociálne zabezpečenie

Odbor sociálnych vecí (ďalej „OSV“) za obdobie roku 2015 zabezpečoval činnosti, ktoré mu vyplývajú hlavne zo zákona č. 448/2008 Z.z. vznp o sociálnych službách a zákona č. 305/2005 Z.z. vznp. (obligatórne povinnosti). V rámci týchto činností sa realizovali najmä tieto aktivity: osobitný príjemca dávok, výkon poručníctva a správy, individuálne programy rozvoja detí, žiadosti o NRS, poskytovanie JDvHN, pohreby bezdomovcov, terénna sociálna práca, zabezpečovanie ubytovania pre občanov v nepriaznivých situáciách v zariadení núdzového a dočasného bývania, spracovanie posudkov o odkázanosti, umiestňovanie klientov do zariadení sociálnych služieb (zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, zariadenie podporovaného bývania), činnosť denných centier,

terénne a ambulantné sociálne služby – požičovanie kompenzačných pomôcok, opatrovateľská služba, prepravná služba, signalizácia potreby pomoci a podobne.

OSV však realizoval v priebehu roka 2015 aj množstvo iných úloh a aktivít nad rámec bežných obligatórnych povinností. V roku 2015 prebiehala intenzívna práca na tvorbe **Komunitného plánu sociálnych služieb** na obdobie rokov 2015 - 2020, ktorý bol schválený v MsZ dňa 15.12.2015 .

V roku 2015 sa realizoval aj **projekt We Love Eating**, ktorý bol podporený zo zdrojov EK DG SANCO (generálne riaditeľstvo pre zdravie a spotrebiteľa). Cieľom projektu bolo vytvoriť a otestovať vzdelávacie materiály, ktoré boli použité k zvyšovaniu povedomia o výhodách zdravej výživy a zdravého životného štýlu. Zámerom bolo šíriť informácie o dôležitosti zdravej výživy v priebehu celého života hlavne u tehotných žien, detí a seniorov. Pozitívne hodnotíme aktivity, ktoré prispeli k prepájaniu generácií a tým posilneniu medzigeneračného aspektu. Projekt prispel k sieťovaniu rôznych subjektov pôsobiacich v oblasti zdravej výživy na území mesta a tým aj výstupy a synergia jednotlivých aktivít organizácií vzrástla .

Akadémia európskeho seniora (AES), ktorej 15. ročník realizovalo Mesto Banská Bystrica v roku 2015 komunikovala témy pre rozvojovú pomoc. Išlo o vôbec prvý európsky rok, ktorý bol venovaný vonkajšej činnosti Európskej únie a úlohe Európy vo svete. AES aktuálne reflektovala a zapojila sa aj prostredníctvom seniorov do rozvojovej pomoci.

OSV predložil v roku 2015 do MsZ zámer projektu na „sfunkčnenie“ činnosti neziskovej organizácie **PMTP – Šanca pre všetkých, n. o.**, ktorá bola zriadená za účelom poskytovania všeobecne prospešných služieb v oblasti sociálnej pomoci a na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti. Základným cieľom pokračovania projektu bolo a je zvýšenie zamestnateľnosti dlhodobo nezamestnaných a ďalších znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, prispieť k zníženiu podielu populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením.

Bohatá bola aj aktívna účasť zástupcov OSV na konferenciách a rôznych súťažiach. Mesto Banská Bystrica bolo jednou z piatich samospráv, ktoré boli **nominované na ocenenie Oskar bez bariér za rok 2014**. Zástupcovia mesta si 28. apríla 2015, za účasti ministra práce sociálnych vecí a rodiny SR Jána Richtera a predsedu Združenia miest a obcí Slovenska Jozefa Dvonča síce neodniesli hlavnú cenu, no získali peňažnú odmenu vo výške 1 000€ za aktivity, ktorými pomáhajú vytvárať kvalitné podmienky pre integráciu sociálne slabších občanov.

OSV v rámci svojich projektových aktivít získal **mimorozpočtové zdroje** v rámci Národného projektu Podpora opatrovateľskej služby 57 960,00 € a dotáciu z MPSVaR na nákup motorového vozidla 23 000,00 € .

Na rok 2016 si odbor sociálnych vecí vytýčil nasledovné ciele:

- zvýšenie úhrad v Mestských detských jasliach (cenovým opatrením – zvýšenie príspevku starostlivosti o dieťa z 230€ na 280€) a tým zvýšiť príjmovú časť rozpočtu
- návrh stratégie fungovania Komunitných center (transformácia na neziskové organizácie)
- vyhodnotenie činnosti PMTP – Šanca pre všetkých, n. o. a zabezpečenie ďalšieho fungovania, udržateľnosť tejto neziskovej organizácie
- príprava akčného plánu na rok 2016
- zriadenie CHP Kaderníctvo v Komuce
- prehodnotenie zabezpečovania opatrovateľskej služby neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb

4.3 Kultúra

Obec pri výkone samosprávy zabezpečuje a vykonáva správu verejných priestranstiev, kultúrnych a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce, ako aj utvára podmienky na zabezpečovanie kultúry, osvetovej činnosti, záujmovej umeleckej činnosti, či zabezpečuje ochranu kultúrnych pamiatok. Mesto Banská Bystrica sa vo svojej činnosti v zmysle Zákona o obecnom zriadení zameriava na vytvorenie predpokladov pre fungovanie mestskej kultúry a vytváranie podmienok pre uspokojovanie kultúrnych potrieb obyvateľov mesta. Strategická vízia a ciele mesta v oblasti kultúry sú prioritou oddelenia kultúry mesta Banská Bystrica.

Celý rok 2015 sa niesol v znamení **760. výročia udelenia mestských práv Banskej Bystrici**. Väčšina podujatí organizovaných samosprávou reflektovala uvedené výročie. **Radvanský jarmok** si pripomínal tri významné udalosti roka - 760. výročie udelenia mestských práv, desať rokov od zapísania fujary do Zoznamu UNESCO a súčasťou jarmoku bol i festival Anderleho Radvaň. 358. Radvanského jarmoku sa zúčastnilo približne 40 tisíc návštevníkov, 257 remeselníkov z rôznych častí Slovenska a 21 remeselníkov zo zahraničia. Jubilejný dvadsiaty ročník medzinárodného dixielandového festivalu **United Europe Jazz Festival** v Banskej Bystrici priniesol v máji na Námestie SNP Old time jazz, dixieland, swing, bebop, moderný jazz, či mainstream jazz. 35. ročník najstaršieho festivalu zborového spevu na Slovensku, **Festival Viliama Figuša Bystrého**, možno označiť za mimoriadne úspešný. Okrem slovenských zborov sa jubilejného ročníka zúčastnil aj spevácky zbor Viliama Figuša Bystrého z Padiny v Srbsku. V dramaturgii programov nechýbal **Slávnostný koncert k 760. výročiu udelenia mestských práv Banskej Bystrici**. Organizátorom podujatia bol dirigent Pavol Tužinský a v rámci neho účinkoval Slovenský komorný orchester. Počas podujatia bola slávnostne uvedená do života publikácia PhDr. Igora Grausa, PhD. „Banská Bystrica v 16. storočí: štúdie z dejín mesta“, a to struskou zo Španej Doliny.

V zmysle zákona o ochrane pamiatkového fondu obec utvára všetky podmienky potrebné na zachovanie, ochranu, obnovu a využívanie pamiatkového fondu na území obce. Podporuje iniciatívy občanov a občianskych združení pri ochrane pamiatkového fondu. Samospráva pokračuje vo vyhlasovaní a odbornom vedení evidencie pamätihodností obce. Je zameraná na identifikáciu, výskum, evidenciu, zachovanie, obnovu, reštaurovanie, regeneráciu, využívanie a prezentáciu pamätihodností mesta.

Obec zabezpečuje aj starostlivosť o vojnové hroby, ktoré sa nachádzajú na jej území. Je povinná zabezpečiť, aby v bezprostrednom okolí vojnového hrobu nebola umiestnená vec alebo zariadenie, ktoré je nezlučiteľné s úctou k tomuto miestu, oznamovať na požiadanie orgánov štátnej správy na úseku vojnových hrobov údaje z evidencie vojnových hrobov, ktorú vedie, informovať krajský úrad do 30. apríla kalendárneho roka o počte vojnových hrobov a o ich technickom stave za predchádzajúci kalendárny rok, zriadiť, premiestniť, prestavať alebo zrušiť vojnový hrob na základe písomnej žiadosti po písomnom súhlase Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

V roku 2015 boli pridelené finančné prostriedky použité na popis pamätihodností a opravu a údržbu pamiatok. V prvom polroku bolo zrealizované **zmapovanie stavu a pasport vojnových hrobov** 2. svetovej vojny na Rímskokatolíckom cintoríne na Námestí Š. Moyses. Obnova bola realizovaná v druhom polroku 2015. Obnovených bolo celkom 48 hrobov. Začiatkom roku 2015 bola vážne poškodená vandalstvom **socha partizána** (K. Dúbravský). Škody boli priebežne odstránené sponzorsky. Úplná očista a hydrofobizačné nátery boli zrealizované v mesiaci august, aj vďaka mimoriadnemu príspevku zo štátneho rozpočtu SR. V tomto roku samospráva, v záujme **obnovy zničeného vojnového cintorína v Majeri**, vypracovala žiadosť pre MV SR o poskytnutie finančného príspevku na obnovu pietneho miesta. V prvej etape sa poskytnuté finančné prostriedky využijú na terénne práce a

spracovanie projektovej dokumentácie, nakoľko v roku 2016 plánujeme zrealizovať urbanisticko-architektonickú súťaž Obnova vojnového cintorína z 1. svetovej vojny Banská Bystrica – Majer.

4.4 Životné prostredie

Prenesený výkon štátnej správy - ochrana prírody a krajiny, ochrana ovzdušia, ochrana pred povodňami a úsek štátnej vodnej správy (malé vodné stavby) vykonáva v rámci Mesta Banská Bystrica Oddelenie životného prostredia. Jednou z jeho úloh je dohliadať na stav drevín v Meste a udeľovať **povolenia na výrub** v prípade, keď negatívne vplyvy vybraných stromov prevažujú nad pozitívnymi. Najčastejšími dôvodmi pre udelenie povolenia na výrub sú tvorba peľu, ktorý pôsobí pre niektorých ľudí ako alergén, ohrozovanie bezpečnosti okolia pádom konárov alebo celého stromu, znečisťovanie okolia a striech budov opadom kvetov, listov a plodov, zabraňovanie prenikaniu svetla do okien okolitých budov, zakrývanie pohľadov na zaujímavé objekty a miesta, ničenie spevnených a dláždených plôch, chodníkov a plynových a kanalizačných potrubí koreňmi. V tejto veci bolo v roku 2015 podaných 71 žiadostí, pričom súhlas v plnom rozsahu bol udelený v 61 prípadoch (85,92 %). Množstvo podaných podnetov v tejto oblasti bolo oveľa vyššie, a to až v počte 261, pričom odsúhlasených bolo 146 výrubov (55,94%).

Ďalšou oblasťou je **ochrana ovzdušia**, v rámci ktorej Mesto Banská Bystrica povoľuje stavbu a prevádzku tzv. malých zdrojov znečisťovania ovzdušia (ďalej len „MZZ“). V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, je takýmto zdrojom spravidla spaľovacie zariadenie s celkovým inštalovaným príkonom do 300,0 kW, resp. každé iné zariadenie, ktoré je v zmysle tohto predpisu kategorizované ako zdroj znečisťovania ovzdušia a svojimi parametrami nedosahuje atribúty stredného zdroja znečisťovania ovzdušia. Celkovo bolo v roku 2015 vydaných 89 povolení na prevádzku MZZ a 136 povolení na ich stavbu. Rovnako je Mesto v tejto veci oprávnené vyberať aj poplatky za znečisťovanie ovzdušia na základe kontrolnej činnosti u prevádzkovateľov takýchto zariadení a ukladať pokuty za nedodržanie termínov nahlásenia. V roku 2015 vydalo 153 rozhodnutí o poplatku za znečisťovanie ovzdušia a v 15 prípadoch uložilo pokutu za nedodržanie termínu nahlásenia.

Keďže na Mesto je prenesený výkon štátnej správy na **úseku štátnej vodnej správy**, vydáva v tejto oblasti rozhodnutia o povolení malej vodnej stavby (studne). V roku 2015 boli vydané 4 takéto rozhodnutia, a v jednom prípade bolo konanie zastavené.

Mesto Banská Bystrica tiež vypracováva stanoviská k predloženým zámerom činností v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o **posudzovaní vplyvov na životné prostredie** a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zabezpečuje informovanosť verejnosti o predkladaných zámeroch činností v meste a sprístupnenie predložených zámerov činností verejnosti s možnosťou sa k nim vyjadriť. V roku 2015 sa Mesto v oblasti vplyvov na životné prostredie vyjadriť v 5 prípadoch.

Nad rámec preneseného výkonu štátnej správy sa mesto angažuje v procese **eliminácie invázných rastlín**. Výzvy sú zasielané subjektom, ohľadom výskytu invázných rastlín na pozemkoch, ktoré nie sú v správe ZAaRES, následne Mesto kontroluje samotné zneškodnenie a spôsoby zneškodnenia invázných rastlín.

Oddelenie odpadového hospodárstva a údržby verejných priestranstiev zabezpečuje nakladanie s komunálnymi odpadmi, ktoré vznikli na území mesta a celomestskú deratizáciu na verejných priestranstvách. Ďalšou činnosťou je odchyt túlavých a zabehtnutých spoločenských zvierat a následne prevádzkovanie Karanténnej stanice pre spoločenské zvieratá. Vypracováva podklady na vydanie povolenia na dočasné využitie plôch zelene a vyrúbenie miestnej dane za užívanie verejného priestranstva, za umiestnenie stavebného zariadenia a skládky. Prostredníctvom príspevkovej

organizácie ZAaRES zabezpečuje Mesto údržbu verejnej zelene, mobiliáru, detských ihrísk a pieskovišiek v meste.

V roku 2015 sa na území mesta vyzbieralo v rámci zavedeného **systému zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov** Mestom Banská Bystrica spoločne 27 044 ton týchto odpadov. Z tohto množstva tvorilo 17 682 ton zmesového komunálneho odpadu, z ktorého 13 686 ton pripadlo na obyvateľov mesta, a množstvo 3 996 ton vyprodukovali podnikateľské a právnické subjekty. V rámci triedeného zberu skla, plastov, papiera, kovov, dreva, pneumatík, textilu a odevov bolo vyzbieraných 2 286 ton vytriedených komunálnych odpadov. K tomuto množstvu triedených odpadov môžeme prirátať 3 691 ton biologicky rozložiteľných odpadov vyzbieraných od obyvateľov mesta a z údržby mestskej verejnej zelene organizáciou ZAaRES. Nebezpečných odpadov bolo od obyvateľov vyzbieraných necelých 81 ton. Prostredníctvom zberných a výkupných triedených komunálnych odpadov súkromných subjektov bolo vyzbieraných ďalších 2 302 ton odpadov, konkrétne kovov a papiera.

Na jar prebehla už tradičná celomestská akcia čistenia mesta obyvateľmi **"Za krajšie mesto"**, v rámci ktorej bolo vyvezených 352 veľkokapacitných kontajnerov s odpadom o hmotnosti takmer 250 ton. Zapojil sa i ZaaRES, ktorý odstránil 56,78 ton biologicky rozložiteľných odpadov. Do akcie sa zároveň zapojili žiaci, študenti a učitelia deviatich škôl a štyri organizácie, ktoré pomohli pri čistení verejných priestranstiev mesta.

Údržba zelene spočíva hlavne v kosení trávnikov, výrube stromov, náhradnej výsadbe a ošetrovaní drevín. Významnú časť tvorí kvetinová výzdoba. Pred budovou MsÚ bol vytvorený nový kvetinový záhon, v súčasnosti najkrajší v meste. V roku 2015 boli vykonané výrubu a ozdravné rezy v parku Radvanských a tiež v mestskom parku.

V roku 2015 sa zrealizovala **obnova detských ihrísk** na Bernolákovej ulici č.30 a Internátnej ulici č. 51 až 55. Boli tu inštalované moderné herné prvky vyhovujúce súčasnej legislatíve. Na ostatných ihriskách bola vykonávaná bežná údržba herných prvkov.

Pre majiteľov psov bolo otvorené **cvičisko pre psov na Limbovej ulici v Podlaviciach**. Pre zlepšenie podmienok odchytých psov boli v karanténnej stanici v sekcii „C“ zrekonštruované koterce.

Mesto Banská Bystrica v rámci participatívneho rozpočtu financovalo časť nákladov na vybudovanie cyklotrasy „Podlavické singletraily,“ pričom spolupráca bude pokračovať aj v roku 2016. V Parku pod Pamätníkom SNP bola vytvorená relaxačná zóna.

V roku 2016 – 2017 sa plánuje zvyšovať informovanosť občanov mesta v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi (triedený zber), v dôsledku čoho sa očakáva pokles odpadov uložených na skládke komunálneho odpadu. Mesto sa chce zamerať tiež na odstraňovanie čiernych skládok a plánuje vykonať opravu zberného dvora „Dechetteries“.

Čo sa týka detských ihrísk a pieskovišiek, v roku 2017 sa plánuje skôr zabezpečovať dôslednejšiu údržbu existujúcich zariadení než budovať nové. V rámci participatívneho rozpočtu v roku 2016 sa bude budovať „Relax zóna na Internátnej ulici“ a pokračuje sa v budovaní „Podlavických singletrailov“.

Je predpoklad pokračovať v rekonštrukcii mestského parku, parku pred poliklinikou a vo výsadbe kruhových objazdov kvetinovými záhonmi. V materských školách bude prebiehať postupná rekonštrukcia detských ihrísk.

4.5 Investičná a rozvojová činnosť mesta

Oddelenie investičnej výstavby a riadenia projektov zastrešuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta (PHSR) a investičné aktivity akčného plánu financované z rozpočtu mesta ako aj mimorozpočtových zdrojov. Činnosť oddelenia zahŕňa zabezpečenie tvorby, vyhodnotenia plnenia a aktualizáciu PHSR, tvorbu iných rozvojových dokumentov a koncepcií, projektovú prípravu stavieb, prípravu a spracovanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP), projektový a finančný manažment, technický dozor na príprave a realizácii stavieb a tiež nákladovú kontrolu rozpočtov s nimi súvisiacich projektových dokumentácií.

V roku 2015 bol dokončený strategický strednodobý rozvojový dokument Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Banská Bystrica na roky 2015-2023 zameraný na realizáciu významných zmien s dlhodobým dopadom na rozvoj územia mesta Banská Bystrica, ktorý analyzuje danosti a potreby mesta Banská Bystrica, definuje vízie, špecifické a tematické ciele, zámery, priority, akčný plán a princípy jeho realizácie, ktoré prostredníctvom aktivít napomôžu rozvoju mesta s ohľadom na potreby jeho obyvateľov. Tento dokument bol schválený v MsZ dňa 22.9.2015 uznesením MsZ č. 232/2015 s platnosťou od 25.9.2015.

V roku 2015 sa oddelenie intenzívne podieľalo na príprave strategického dokumentu rozvoja funkčného územia mesta Banská Bystrica - **Integrovaná územná stratégia MFO mesta Banská Bystrica** - ako súčasť dokumentu Regionálna integrovaná územná stratégia Banskobystrického kraja (RIÚS), ktorého spracovanie je podmienkou čerpania eurofondov z Integrovaného regionálneho operačného programu. Taktiež boli vypracované zámery národných investičných aj neinvestičných projektov mesta Banská Bystrica v oblasti verejnej osobnej a nemotorovej dopravy, ktoré má Mesto záujem zaradiť medzi národné projekty Operačného programu Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020.

V roku 2015 sa dokončovala realizácia projektov schválených v predchádzajúcich rokoch, realizovali sa stavby hradené z rozpočtu mesta a zároveň sa pripravovali a podávali nové žiadosti o NFP na projekty, ktoré sa v tomto roku začali aj realizovať. Oddelenie v roku 2015 začalo aj časovo náročnú projektovú prípravu, ktorá umožní mestu zapojiť sa do plánovaných výziev jednotlivých operačných programov. Keďže sa jedná o finančne, technicky aj obsahovo náročné projekty, je veľmi dôležité zabezpečiť prípravu projektov tak, aby boli v súlade s programovými dokumentami.

➤ **Prípravu projektových zámerov, projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie a stavebné povolenie a prípravu podkladov pre podávanie žiadostí o NFP pre nasledujúce projekty:**

- Cyklistické trasy/ komunikácie:
 - 1. Hušták – ESC – Podlavice – vydané územné rozhodnutie, výkup pozemkov
 - 2. Hušták – Nám. Slobody – Autobusová stanica – Železničná stanica, hl. – Senica
 - 3. Banská Bystrica Autobusová stanica – Majer – priemyselný park – mestská časť Šalková
 - 4. Hušták – Okresný úrad – Obchod centrum Tesco – Iliáš
 - 5. Námestie Slobody – Sásová
 - 6. Hušták – mestská časť Fončorda
- Oddychová zóna pod pamätníkom SNP (korčuliarska dráha, chodník, cyklotrasa) – riešenie majetkovo-právnych vzťahov s BBSK a SPF
- Cesta k nemocnici – prepojenie chodníka pre peších – príprava projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie, územné rozhodnutie bolo vydané
- Vypracovanie energetických auditov pre budovy materských škôl v meste Banská Bystrica
- Banská Bystrica, statická doprava Rudohorská I. a II. etapa – v procese stavebného povolenia

➤ **Pripravené a podané žiadosti o NFP:**

- Kaštieľ Radvanských s areálom v Banskej Bystrici – príprava na obnovu, ÚZPF 73/1-5 (schválený)
- Výmena energeticky najnáročnejších svietidiel verejného osvetlenia v meste Banská Bystrica (schválený)
- Rozšírenie kapacity MŠ Družby 3, Banská Bystrica (schválený)
- ZŠ Radvanská Multifunkčné ihrisko - vytvorenie nových podmienok pre šport a aktívne trávenie voľného času (schválený)
- Zvýšenie prevencie kriminality v uliciach Lazovná a Horná - vybudovanie kamerového systému (neschválený)
- Sanácia miest s nezákonne umiestneným odpadom (neschválený)
- MoveCit - zapojenie zamestnávateľov z verejných orgánov pri vytváraní udržateľnej mobility a plánovania mobility - cez Interreg Central Europe (schválený)
- Náučný chodník "Serpentíny Urpín" - vyhládka (neschválený)

➤ **Realizované (grantové) projekty z mimorozpočtových zdrojov:**

- Obnova bašty mestského opevnenia z pol. 16. st. (2320/2) a príľahlej prístavby meštianskeho domu z 19. st. (ÚZPF č. 10024/0)
- Kaštieľ Radvanských s areálom v Banskej Bystrici – príprava na obnovu, ÚZPF 73/1-5
- Modernizácia a rekonštrukcia Robotníckeho domu
- Výmena energeticky najnáročnejších svietidiel verejného osvetlenia v meste Banská Bystrica
- Rozšírenie kapacity MŠ Družby 3, Banská Bystrica
- ZŠ Radvanská Multifunkčné ihrisko - vytvorenie nových podmienok pre šport a aktívne trávenie voľného času

➤ **Realizované projekty z rozpočtových zdrojov:**

- Zvýšenie prevencie kriminality v uliciach Lazovná a Horná - vybudovanie kamerového systému (4 kamery s inštaláciou)

V roku 2016 sa budú aj naďalej realizovať aktivity v súlade s rozvojovými dokumentami mesta s cieľom podpory rozvoja mesta, spolupráca na finalizácii Regionálnej integrovanej územnej stratégie (RIÚS) vrátane Integrovanej územnej stratégie MFO mesta Banská Bystrica a ďalších koncepcií, projektová príprava, spracovanie a podávanie žiadostí o NFP a implementácia investičných projektov. Tieto aktivity si vyžadujú úzku spoluprácu s útvarmi MsÚ a externými spolupracujúcimi subjektmi a donormi.

➤ **Plánované aktivity:**

- vyhodnotenie plnenia PHSR a aktualizácia Akčného plánu
- príprava a podávanie žiadostí o NFP
- realizácia schválených projektov
- zabezpečovanie projektovej dokumentácie a realizácie stavieb

5 Informácia o vývoji mesta z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce je rozpočet obce. Obec sa pri zostavovaní rozpočtu riadi zákonom 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rozpočet obce je vyjadrením samostatnosti hospodárenia obce a slúži ako riadiaci nástroj financovania úloh a funkcií, ktoré má obec vo svojej kompetencii.

Rozpočet Mesta Banská Bystrica na rok 2015 bol schválený dňa 24.03.2015 uznesením Mestského zastupiteľstva č. 22/2015 a bol zostavený ako prebytkový. V priebehu roka 2015 bol upravovaný siedmymi zmenami programového rozpočtu a šiestimi zmenami účelovo určených prostriedkov. Rozpočtovými opatreniami narástla príjmová časť rozpočtu oproti schválenému rozpočtu o 4 366 626 Eur na úroveň 54 566 557 Eur a výdavková časť rozpočtu o 3 851 070 Eur na úroveň 54 048 325 Eur, kde:

- upravený rozpočet bežných príjmov predstavoval 49 382 424 Eur
- upravený rozpočet bežných výdavkov predstavoval 47 439 827 Eur
- upravený rozpočet kapitálových príjmov predstavoval 3 122 375 Eur
- upravený rozpočet kapitálových výdavkov predstavoval 4 439 579 Eur

Upravený rozpočet príjmových finančných operácií predstavoval v roku 2015 sumu 2 061 758 Eur a rozpočet výdavkových finančných operácií sumu 2 168 919 Eur. Prebytok rozpočtu tak vzrástol o viac než pol milióna Eur na úroveň 518 232 Eur.

Príjmy	2015			
	schválený rozpočet	očakávaná skutočnosť	Plnenie k 31.12.2015	% plnenia
Bežné príjmy spolu	46 008 669	49 382 424	49 560 603	100,36%
Kapitálové príjmy spolu	2 739 477	3 122 375	2 249 194	72,03%
Bežné a kapitálové príjmy SPOLU	48 748 146	52 504 799	51 809 797	98,68%
Príjmy FO spolu	1 451 785	2 061 758	1 638 573	79,47%
PRÍJMY CELKOM	50 199 931	54 566 557	53 448 370	97,95%
Výdavky	2015			
	schválený rozpočet	očakávaná skutočnosť	Plnenie k 31.12.2015	% plnenia
Bežné výdavky spolu	44 426 012	47 439 827	45 868 306	96,69%
Kapitálové výdavky spolu	3 510 551	4 439 579	3 636 075	81,90%
Bežné a kapitálové výdavky SPOLU	47 936 563	51 879 406	49 504 381	95,42%
Výdavky FO spolu	2 260 692	2 168 919	1 288 196	59,39%
VÝDAVKY CELKOM	50 197 255	54 048 325	50 792 577	93,98%

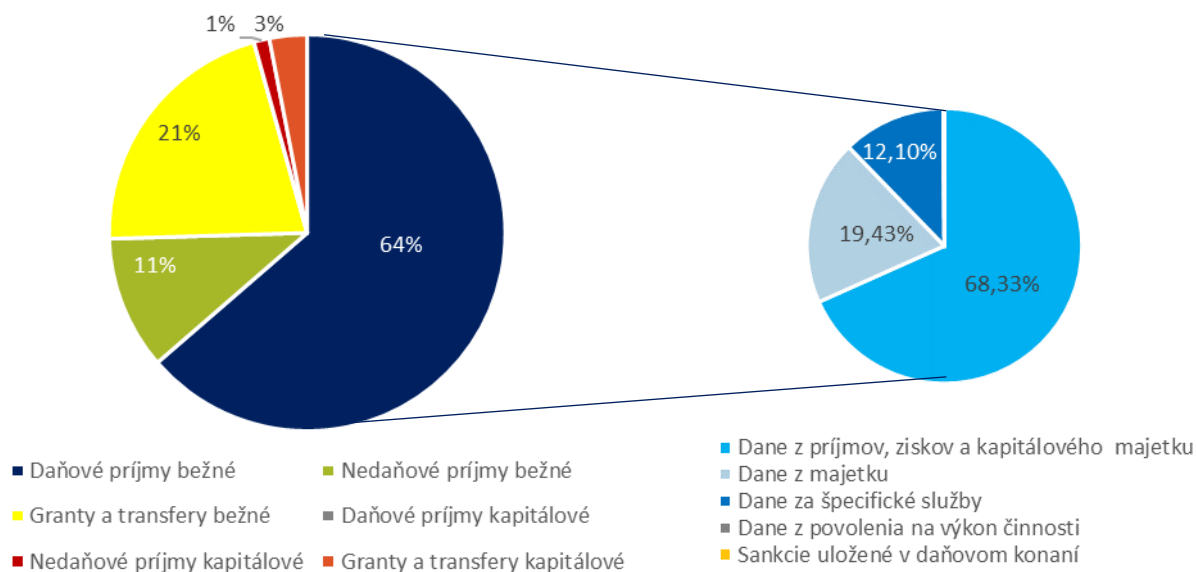
Tabuľka 4: Rozpočet Mesta Banská Bystrica za rok 2015 (v EUR)⁹

5.1 Príjmová časť rozpočtu

Rozpočet bežných a kapitálových príjmov v roku 2015 bol schválený na úrovni 48 748 146 Eur. V priebehu roka bol rozpočtovými opatreniami navýšený na úroveň 52 504 799 Eur. Ku dňu 31.12.2015 predstavovalo plnenie rozpočtu bežných a kapitálových príjmov sumu 51 809 797 Eur, čo je 98,68 % očakávanej skutočnosti bežných a kapitálových príjmov. Po zapojení finančných operácií je upravený

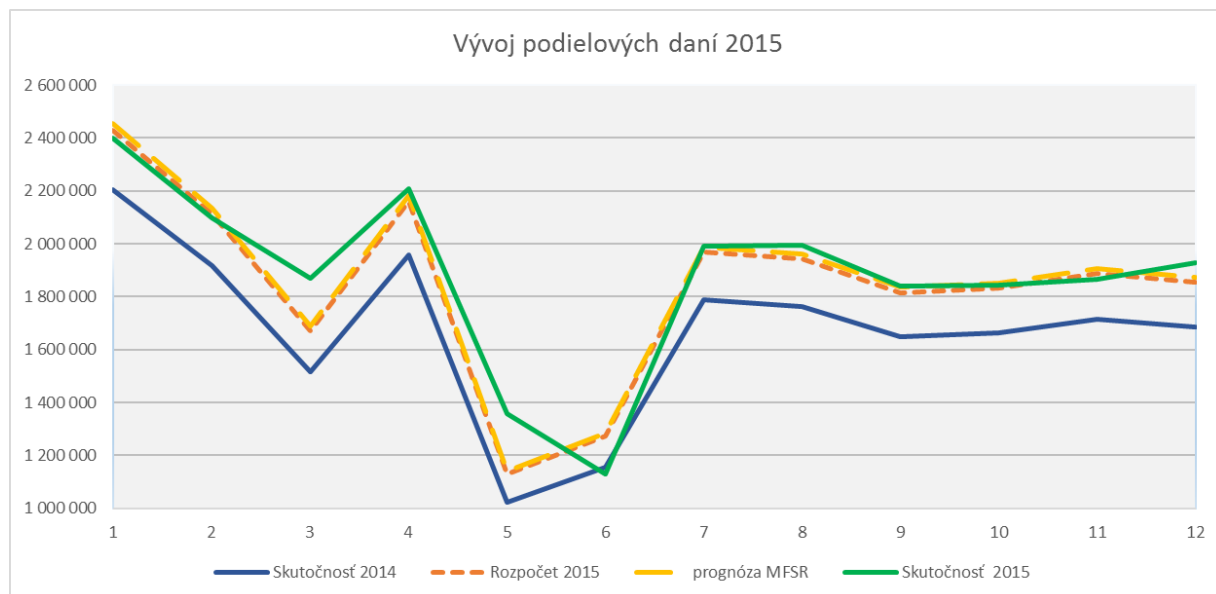
⁹ Zdroj: vlastné spracovanie

rozpočet príjmov na úrovni 54 566 557 Eur, pričom plnenie k 31.12.2015 je vo výške 53 448 370 Eur, čo predstavuje 97,95 % podiel očakávanej skutočnosti.

Graf 7: Podiel skutočných príjmov v rozpočte Mesta Banská Bystrica za rok 2015¹⁰

Graf 7 zobrazuje skutočné plnenie príjmov bežného a kapitálového rozpočtu v roku 2015. Najväčší podiel tvoria daňové príjmy bežného rozpočtu, a to až 64%. Z nich 68,33 % tvoria tzv. podielové dane, t. j. výnos dane z príjmov fyzických osôb. Podľa prognózy Ministerstva financií SR na rok 2015 mal byť tento výnos o 226 592 Eur vyšší než očakávalo Mesto v schválenom rozpočte. Skutočné plnenie za rok 2015 však presiahlo schválený rozpočet až o 452 482 Eur. Nasledujúci graf (Graf 8) zaznamenáva vývoj príjmu z podielových daní oproti rozpočtu a prognóze MF SR v priebehu roka 2015.

Graf 8: Vývoj príjmov z podielových daní v priebehu roka 2015 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2015, prognózou MF SR, a skutočnosťou roka 2014 (v EUR)¹⁰

¹⁰ Zdroj: vlastné spracovanie

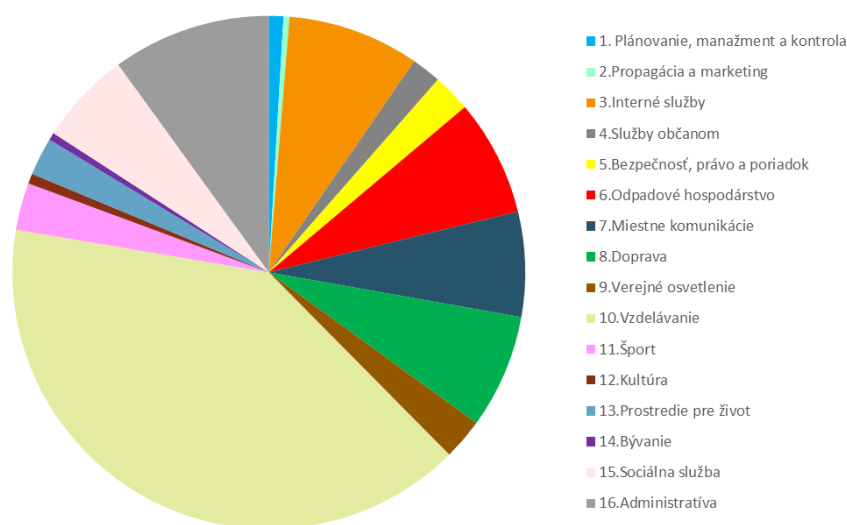
5.2 Výdavková časť rozpočtu

Schválený rozpočet bežných a kapitálových výdavkov v roku 2015 bol zostavený na úrovni 47 936 563 Eur, pričom v priebehu roka bol úpravami zvýšený na sumu 51 879 406 Eur. V roku 2015 boli skutočne realizované bežné a kapitálové výdavky rozpočtu na úrovni 49 504 381 Eur. Upravený rozpočet výdavkov po zapojení finančných operácií predstavoval 54 048 325 Eur. Plnenie výdavkovej časti rozpočtu dosiahlo ku dňu 31.12.2015 hodnotu 50 792 577 Eur. Celkové plnenie výdavkovej časti rozpočtu v roku 2015 bolo na úrovni 93,98%.

Výdavková časť rozpočtu Mesta pozostáva zo šiestnástich programov, v rámci ktorých sú výdavky realizované. V Tabuľke 5 uvádzame prehľad plnenia rozpočtu za rok 2015 v štruktúre podľa jednotlivých programov. V Grafe 9 uvádzame skutočné plnenie výdavkov v jednotlivých programoch a ich podiely na celkovej sume výdavkov za rok 2015.

Program	2013	2014	2015			
	skutočnosť	skutočnosť	schválený rozpočet	očakávaná skutočnosť	plnenie k 31.12.2015	% plnenia
Spolu	46 481 003	50 917 931	50 197 255	54 048 325	50 792 577	93,98%
1. Plánovanie, manažment a kontrola	495 351	495 258	1 073 181	821 040	463 400	56,44%
2. Propagácia a marketing	254 529	155 720	228 766	225 226	191 944	85,22%
3. Interné služby	2 346 068	3 225 226	4 482 444	4 748 190	4 222 813	88,94%
4. Služby občanom	922 046	876 687	943 320	1 030 160	945 121	91,75%
5. Bezpečnosť, právo a poriadok	1 150 620	1 100 912	1 180 382	1 234 470	1 212 811	98,25%
6. Odpadové hospodárstvo	3 703 995	4 040 629	3 692 100	3 862 312	3 723 230	96,40%
7. Miestne komunikácie	3 138 638	2 949 948	2 776 192	3 608 175	3 356 514	93,03%
8. Doprava	4 156 122	4 071 612	3 772 545	3 682 545	3 657 563	99,32%
9. Verejné osvetlenie	870 607	888 260	829 000	1 370 712	1 314 374	95,89%
10. Vzdelávanie	18 566 661	19 759 613	19 028 637	20 779 109	20 359 299	97,98%
11. Šport	1 549 972	2 557 695	1 526 879	1 540 679	1 510 762	98,06%
12. Kultúra	469 004	351 771	333 686	359 403	323 422	89,99%
13. Prostredie pre život	1 203 344	1 139 494	1 110 594	1 339 353	1 210 182	90,36%
14. Bývanie	241 774	244 367	264 645	252 245	240 090	95,18%
15. Sociálna služba	2 863 007	2 892 209	3 046 425	3 193 953	2 989 621	93,60%
16. Administratíva	4 549 266	6 168 532	5 908 459	6 000 753	5 071 432	84,51%

Tabuľka 5: Prehľad plnenia rozpočtu za rok 2015 v štruktúre podľa programov (v EUR)¹¹

Graf 9: Plnenie programového rozpočtu Mesta Banská Bystrica za rok 2015¹¹

¹¹ Zdroj: vlastné spracovanie

Najnižšie výdavky boli v programe 2. Propagácia a marketing, a to v objeme 191 944 Eur, naopak najvyššie výdavky boli v programe 10. Vzdelávanie, a to vo výške 20 359 299 Eur.

5.3 Usporiadanie rozpočtového hospodárenia za rok 2015

Nakoľko rozpočet Mesta Banská Bystrica na roky 2015 – 2017 nebol schválený do 31. decembra 2015, v zmysle §11 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znp., Mesto hospodáril od 1.1.2015 v rozpočtovom provizóriu.

Rozpočet Mesta na roky 2015 – 2017 bol schválený uznesením MsZ č. 22/2015 zo dňa 24.03.2015. Po schválení rozpočtu Mesta boli rozpočtové príjmy a výdavky zrealizované počas rozpočtového provizória zúčtované so schváleným rozpočtom na rok 2015. Mesto hospodáril v roku 2015 s prebytkovým bežným rozpočtom v sume 3 692 297 Eur a so schodkovým kapitálovým rozpočtom v sume – 1 386 881 Eur. Pre účely odvádzania peňažných prostriedkov z prebytku rozpočtu do peňažných fondov je potrebné vylúčiť nedočerpané účelovo určené prostriedky zo štátneho rozpočtu, rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, ktoré boli poskytnuté v roku 2015 a v roku 2016 budú zapojené do rozpočtu cez príjmové finančné operácie. Vplyvom výsledku hospodárenia finančných operácií vo výške 350 377,11 Eur vykazuje Mesto Banská Bystrica celkový výsledok rozpočtového hospodárenia vo výške 2 099 736,45 Eur, ktorý je zdrojom tvorby peňažných fondov. Rozpočtové hospodárenie Mesta Banská Bystrica za rok 2015 prehľadne znázorňuje Tabuľka 6.

	Príjmy	Výdavky	Prebytok (+) / Schodok (-)
BEŽNÝ ROZPOČET	49 560 603	45 868 306	3 692 297
<i>Vylúčenie bežných účelovo určených prostriedkov:</i>			<i>194 877</i>
PREBYTOK BR po vylúčení účelovo určených prostriedkov			3 497 420
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	2 249 194	3 636 075	-1 386 881
<i>Vylúčenie kapitálových účelovo určených prostriedkov:</i>			<i>361 180</i>
PREBYTOK KR po vylúčení účelovo určených prostriedkov			-1 748 061
BEŽNÝ + KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	51 809 797	49 504 381	2 305 416
PREBYTOK ROZPOČTU po vylúčení účelovo určených prostriedkov			1 749 359
FINANČNÉ OPERÁCIE	1 638 573	1 288 196	350 377
ROZPOČET SPOLU			2 655 793
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA po vylúčení nedočerpaných účelovo určených prostriedkov			2 099 736

Tabuľka 6: Usporiadanie rozpočtového hospodárenia za rok 2015 (v EUR)¹²

5.4 Rozpočtové ukazovatele

Základný pohľad na rozpočet Mesta možno doplniť o ukazovatele vychádzajúce z rozpočtových údajov, ktoré sú súčasťou finančnej analýzy. Takto uchopená finančná analýza, ktorá vychádza nielen z účtovníctva ale aj z rozpočtu, môže poskytnúť kompletnejšie informácie o finančnej situácii a celkovom finančnom zdraví hodnotenej samosprávy. V rámci pohľadu cez rozpočet sú hlavnými hodnotenými oblasťami bežné hospodárenie samosprávy, finančná kapacita a hospodárenie s majetkom.

¹² Zdroj: vlastné spracovanie

Ukazovateľ	Merná jednotka	Rok 2015	Rok 2014	Index 2015/2014
Hodnotenie bežného hospodárenia				
Príjmy na obyvateľa	EUR	694,24	685,65	1,0125
Výdavky na obyvateľa	EUR	659,75	658,07	1,0026
Daňová sila	EUR	428,27	399,13	1,0730
Daňová sebestačnosť	%	66,53%	64,74%	1,79%
Ukazovatele finančnej kapacity				
Miera samofinancovania	%	115,38%	116,42%	-1,04%
Finančná sebestačnosť	%	73,73%	74,63%	-0,90%
Majetkové ukazovatele				
Majetková sila hrubá	EUR	3 307	3 131	1,0563
Majetková sila čistá	EUR	2 873	2 676	1,0737
Rozvojový koeficient	%	1,42%	1,22%	0,20%

Tabuľka 7: Rozpočtové ukazovatele Mesta Banská Bystrica za rok 2015 a 2014¹²

Príjmy na jedného obyvateľa Mesta Banská Bystrica medziročne vzrástli o 1,25%, t.j. absolútne o 8,59 eur na obyvateľa, pričom nárast o 5,12 eur nastal vďaka vyšším celkovým príjmom samosprávy a nárast o 3,47 eur na obyvateľa vznikol v dôsledku medziročného poklesu počtu obyvateľov. U celkových **výdavkov pripadajúcich na jedného obyvateľa** za rok 2015 sledujeme taktiež nárast, avšak nie až v takej miere (0,26%). V dôsledku poklesu počtu obyvateľov výdavky na jedného obyvateľa vzrástli o 3,30 eur na obyvateľa, znížením celkovej sumy výdavkov sa však táto suma znížila o 1,62 eur na úroveň 1,68 eur na obyvateľa. **Daňová sila obce** vzrástla medziročne o 7,30%. Na jedného obyvateľa pripadalo v roku 2015 suma 428,27 eur daňových príjmov, do ktorých sú započítané podielové dane, miestne dane a miestne poplatky, zatiaľ čo v roku 2014 to bolo o 29,14 eur menej. **Daňová sebestačnosť**, ktorá vyjadruje podiel daňových príjmov na celkových bežných príjmoch obce, vzrástla na úroveň 66,53%.

V oblasti finančnej stability hodnotíme Mesto Banská Bystrica ako **finančne sebestačné** na pomerne vysokej úrovni. Ukazovateľ dávajúci do pomeru vlastné príjmy a celkové príjmy dosiahol úroveň 73,73%. Znamená to, že takmer tri štvrtiny príjmov mesta pochádzajú z vlastných zdrojov, čo indikuje pomerne vysokú mieru samostatnosti a stability hospodárenia mesta. Len o niečo viac než štvrtina príjmov pochádza z externých zdrojov. **Miera samofinancovania**, ktorá dáva do pomeru vlastné príjmy a bežné výdavky, na úrovni 115,38% hovorí o tom, že mesto môže použiť prebytočné vlastné prostriedky aj na rôzne projekty pre rozvoj v rámci kapitálového rozpočtu. V prípade hodnoty nižšej ako 1 by naopak potrebovalo ďalšie zdroje na krytie bežných výdavkov. Medziročne miera samofinancovania poklesla, a to v dôsledku nepatrne väčšieho poklesu vlastných príjmov v porovnaní so súčasne menším nárastom bežných výdavkov.

Majetok obce vytvára základy pre to, aby mesto ako samospráva mohlo vykonávať všetky svoje úlohy, funkcie a kompetencie, či už originálne alebo prenesené zo štátnej správy. Majetok je následne využívaný na výkon samosprávy, verejné účely, prípadne na podnikateľskú činnosť. Pohľadom cez pomerové majetkové ukazovatele môžeme zhodnotiť majetkovú pozíciu obce. **Hrubá majetková sila** je pomerom celkovej hodnoty majetku obce a počtu obyvateľov. Tá medziročne vzrástla o 5,63% na úroveň 3 307 eur hodnoty majetku obce na jedného obyvateľa. Po odpočítaní záväzkov od majetku obce a daním do pomeru s počtom obyvateľov dostaneme ukazovateľ **čistej majetkovej sily obce**, ktorý dosiahol úroveň 2 873 eur na obyvateľa. Medziročný rast hodnoty týchto dvoch ukazovateľov hovorí o raste rozvojového potenciálu obce. Mesto Banská Bystrica investuje každý rok svoje

prostriedky do rôznych projektov s cieľom podporovať a zabezpečovať rozvoj mesta. **Rozvojový koeficient**, ktorý dáva do pomeru kapitálové výdavky a celkovú hodnotu majetku obce, je toho vyjadrením. V roku 2015 dosiahol úroveň 1,42% a oproti predchádzajúcemu roku vzrástol, najmä v dôsledku väčších kapitálových výdavkov, ktoré boli v roku 2015 v porovnaní s predchádzajúcim obdobím vyššie o 615 523 Eur.

5.5 Zadlženosť mesta

Cudzie zdroje financovania na jednej strane zvyšujú zadlženosť samosprávy, no na druhej strane môžu byť zdrojom pre rast finančnej sebestačnosti a miery samofinancovania v budúcnosti. Prioritným účelom ich použitia sú investičné zámery samosprávy, zároveň však umožňujú riešiť obnovu zastaraného technického zázemia či rozsiahlejšiu údržbu a rekonštrukcie v rôznych oblastiach. Zrealizovanie uskutočnených zámerov však následne môže byť zdrojom rastu vlastných príjmov obce.

Celková suma dlhu podľa § 17 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy poklesla v sledovanom období o 2 381 061 Eur oproti roku 2014, na úroveň 12 072 676 Eur.

Tabuľka 8 je zostavená v súlade s § 17 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov. Podľa tohto zákona môže mesto prijať návratné zdroje financovania, len ak celková suma dlhu neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a suma ročných splátok návratných zdrojov financovania neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Uvedený zákon bol ku koncu roka 2013 novelizovaný, najvýraznejšie sa novelizácia dotkla § 17.

Stav zadlženosti v Tabuľke 8 uvádzame podľa metodiky platnej v tom období, ktorého sa údaje týkajú. Rozdiel vo vykazovaní medzi rokmi 2014 a 2015 je spôsobený vplyvom vyžadovaného stanoviska MF SR a opatrením MF SR k predkladaniu finančných výkazov pre rok 2015. Zmenou metodiky vykazovania bankových úverov a investičných dodávateľských úverov došlo k presunu niektorých záväzkov pod bankové úvery. Išlo konkrétne o záväzky, ktoré boli postúpené na Slovenskú sporiteľňu, a to projekt údržby a výstavby miestnych komunikácií Eurovia, Most priemyselný park, Námestie SNP a Graniar. Podľa vyžadovaného stanoviska Ministerstva financií SR z roku 2015 považujeme za (investičný) dodávateľský úver záväzok, ktorý spĺňa charakteristiky úveru, teda je uzavretá riadna úverová zmluva, je stanovený splátkový kalendár a úročenie. Uvedené podmienky nespĺňali záväzky Elektronizácia mesta Banská Bystrica, ktoré boli v priebehu roka splatené, a záväzky voči spoločnosti Kolotoče, s.r.o.

Vybrané záväzky § 17 ods. 7 zákona 583/2004 Z.z.	Stav k 31.12.2014	Stav k 31.12.2015
Zákonom stanovená celková suma dlhu podľa § 17 ods. 7	14 453 737	12 072 676
Bežné príjmy k 31.12. predchádzajúceho roka	43 896 243	47 704 846
Celková suma dlhu k 31.12. (istiny)	14 453 737	12 072 676
Zákonné ukazovatele zadlženosti mesta (60%)	32,93%	25,31%

Vybrané záväzky § 17 ods. 7 zákona 583/2004 Z.z.	Stav k 31.12.2014	Stav k 31.12.2015
Zákonom stanovená suma ročných splátok podľa § 17 ods. 6	2 590 364	2 125 760
Bežné príjmy k 31.12. predchádzajúceho roka	43 896 243	47 704 846
Celková suma ročných splátok k 31.12. (istina + úroky) bez ŠFRB	2 321 024	2 125 760
Zákonné ukazovatele zadlženosti mesta (25%)	5,29%	4,46%

Tabuľka 8: Stav zadlženosti Mesta Banská Bystrica k 31.12.2014 a 31.12.2015 (v EUR)¹³

¹³ Zdroj: vlastné spracovanie

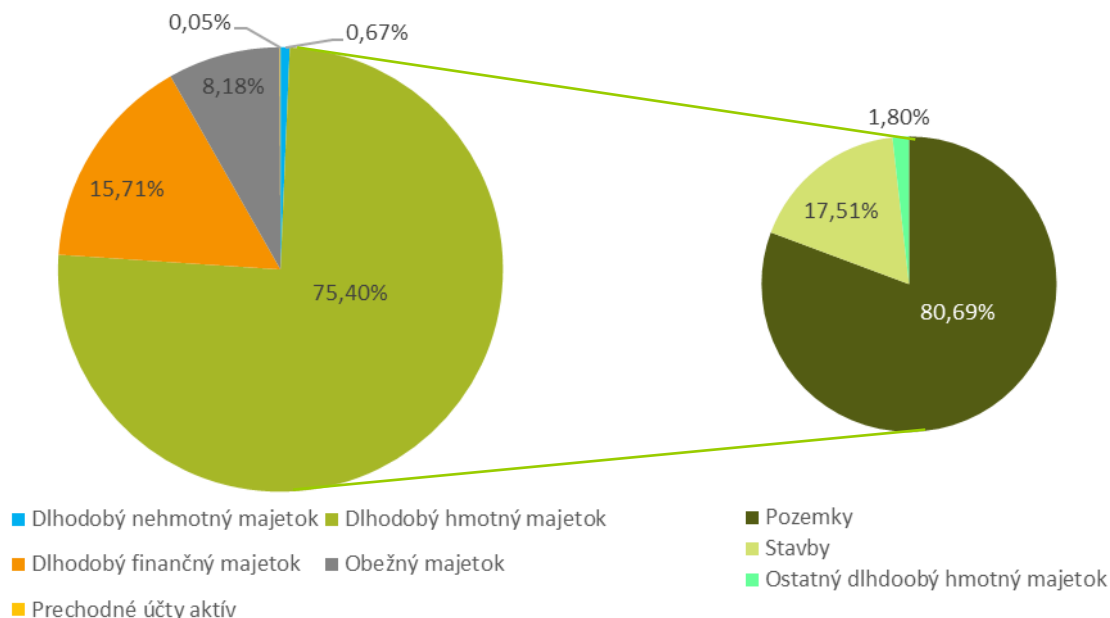
6 Informácia o vývoji mesta z pohľadu účtovníctva

6.1 Individuálna účtovná zvierka

V zmysle zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov zostavuje mesto individuálnu účtovnú zvierku a konsolidovanú účtovnú zvierku. Obsahom účtovnej zvierky je súvaha, výkaz ziskov a strát a poznámky k účtovnej zvierke. Finančné výkazy Mesta Banská Bystrica uvádzame v Prílohe č.3.

AKTÍVA	Netto 31.12.2015		Netto 31.12.2014		Index vývoja
	v EUR	%	v EUR	%	
Spolu majetok	254 604 716,22	100,00%	242 257 092,35	100,00%	1,0510
Neobežný majetok	233 662 263,09	91,77%	225 174 137,58	92,95%	1,0377
Dlhodobý nehmotný majetok	1 702 800,36	0,67%	1 711 833,36	0,71%	0,9947
Dlhodobý hmotný majetok	191 963 212,09	75,40%	183 268 969,73	75,65%	1,0474
Dlhodobý finančný majetok	39 996 250,64	15,71%	40 193 334,49	16,59%	0,9951
Obežný majetok	20 819 866,20	8,18%	16 924 578,38	6,99%	1,2302
Zásoby	71 952,64	0,03%	54 514,90	0,02%	1,3199
Zúčtovacie vzťahy	11 161 153,56	4,38%	9 529 103,79	3,93%	1,1713
Dlhodobé pohľadávky	796 597,29	0,31%	972 416,23	0,40%	0,8192
Krátkodobé pohľadávky	2 347 593,46	0,92%	2 099 707,25	0,87%	1,1181
Finančný majetok	6 442 569,25	2,53%	4 268 836,21	1,76%	1,5092
Prechodné účty aktív	122 586,93	0,05%	158 376,39	0,07%	0,7740

Tabuľka 9: Bilancia aktív Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015 a 31.12.2014 (v EUR)¹⁴

Graf 10: Vertikálna analýza bilancie aktív ku dňu 31.12.2015¹⁴

¹⁴ Zdroj: vlastné spracovanie

Majetok Mesta Banská Bystrica v roku 2015 vzrástol o 5,10% oproti predchádzajúcemu roku. Ako vidieť v Grafe 10, tri štvrtiny majetku Mesta tvorí dlhodobý hmotný majetok, z toho viac než 80% hodnoty je viazaných v pozemkoch. Druhou najväčšou majetkovou položkou je dlhodobý finančný majetok, ktorý má 15,71%-ný podiel. Mesto Banská Bystrica odkúpilo akcie svojej dcérskej spoločnosti MBB a.s. od dcérskej spoločnosti BPM s.r.o. za hodnotu 77 674 Eur. Celkovo však hodnota dlhodobého finančného majetku oproti predchádzajúcemu roku poklesla, a to v dôsledku poklesu menovitej hodnoty akcií, ktoré Mesto vlastní v podniku STEFE Banská Bystrica, a.s. (zníženie hodnoty o 272 000 Eur). Ku dňu 31.12.2015 boli k dlhodobému hmotnému majetku a dlhodobému nehmotnému majetku vytvorené oprávky a opravné položky v sume 93 119 562,31 Eur.

V rámci obežného majetku došlo k významnému nárastu finančného majetku, čo sa prejavilo medziročne až 50,92%-ným nárastom, t. j. nárast o 2 173 733,04 Eur, pričom tento nárast sa týkal hlavne prostriedkov na bankových účtoch. Hodnota na bankových účtoch k 31.12.2015 vykazovala sumu 6 421 561,30 Eur. Dôvodom držania veľkého množstva prostriedkov na bankových účtoch je hromadenie prostriedkov, prebytkov a výsledkov hospodárenia obce, do peňažných fondov mesta v súvislosti so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. V súvislosti s uvedeným zákonom účel a výšku použitia týchto prostriedkov schvaľuje mestské zastupiteľstvo. Krátkodobé pohľadávky vzrástli oproti predchádzajúcemu roku o 11,81% zatiaľ čo dlhodobé pohľadávky poklesli o 18,08%. K 31.12.2015 Mesto evidovalo pohľadávky po lehote splatnosti v sume 4 030 352,07 Eur, pričom medziročný nárast pohľadávok po lehote splatnosti je vo výške 141 196,43 Eur (3,63% nárast). Na zásobách evidujeme nárast o 31,99%, pričom tento nárast sa týka prevažne účtu materiálu na sklade vo forme kancelárskych potrieb. Významnou položkou v rámci obežného majetku je zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy. Ide o zúčtovanie kapitálových transferov poskytnutých z rozpočtu obce rozpočtovým organizáciám, ktorými sú základné školy, a zúčtovanie transferu poskytnutého príspevkovej organizácii Zaares z dôvodu prijatia transferu Mestom na modernizáciu a rekonštrukciu Robotníckeho domu, ktorý je v správe uvedenej príspevkovej organizácie.

PASÍVA	Netto 31.12.2015		Netto 31.12.2014		Index vývoja
	v EUR	%	v EUR	%	
Spolu vlastné imanie a záväzky	254 604 716,22	100,00%	242 257 092,35	100,00%	1,0510
Vlastné imanie	203 987 101,59	80,12%	201 670 440,11	83,25%	1,0115
Oceňovacie rozdiely	1 820 061,07	0,71%	1 820 061,07	0,75%	1,0000
Kapitálové fondy	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-
Nevysporiadaný VH minulých rokov	199 849 850,40	78,49%	199 630 920,16	82,40%	1,0011
Výsledok hospodárenia za ÚO	2 317 190,12	0,91%	219 458,88	0,09%	10,5587
Záväzky	33 430 872,76	13,13%	35 229 319,89	14,54%	0,9490
Rezervy	15 882 595,09	6,24%	16 890 843,12	6,97%	0,9403
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	193 088,60	0,08%	156 519,80	0,06%	1,2336
Dlhodobé záväzky	1 565 319,51	0,61%	6 392 530,41	2,64%	0,2449
Krátkodobé záväzky	2 933 206,63	1,15%	3 401 831,92	1,40%	0,8622
Bankové úvery	12 856 662,93	5,05%	8 387 594,64	3,46%	1,5328
Prechodné účty pasívne	17 186 741,87	6,75%	5 357 332,35	2,21%	3,2081

Tabuľka 10: Bilancia pasív Mesta Banská Bystrica v rokoch 2014 a 2015 (v EUR)¹⁵

Vlastné imanie Mesta vzrástlo oproti minulému roku v dôsledku dosiahnutého hospodárskeho výsledku za rok 2015. Ten bol oproti predchádzajúcemu roku takmer 10-násobný. Jeho hodnota bola 2 317 190,12 Eur.

¹⁵ Zdroj: vlastné spracovanie

Hodnota rezerv poklesla v roku 2015 o 5,97%. Do dlhodobých rezerv Mesto zaúčtovalo sumu 1 143 302,05 Eur ako rezervu na opravy okien na siedmych základných školách, ktoré sa majú uskutočniť na základe koncesných zmlúv medzi Mestom, základnými školami a dodávateľom tepla. V zmluvách sa dodávateľ tepla zaväzuje finančne sa podieľať na výmene okien a kotolní v základných školách. Hodnota vytvorenej rezervy je oproti roku 2014 vyššia o 111 303,85 Eur z dôvodu realizovania ďalších koncesných zmlúv na opravu okien. Celková hodnota rezerv však poklesla z dôvodu postupného rozpúšťania rezerv, ktoré bude postupne prebiehať počas obdobia 10 rokov u šiestich škôl a počas obdobia 15 rokov u jednej školy.

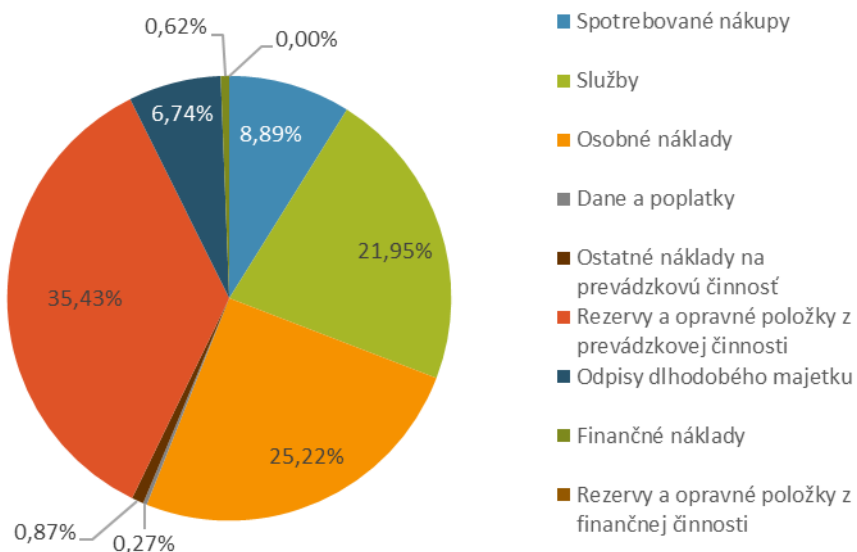
Hodnota záväzkov vyplývajúcich zo zúčtovania so subjektami verejnej správy k 31.12.2015 bola na úrovni 193 088,60 Eur, čo znamená oproti roku 2014 nárast o 36 568,80 Eur. K navýšeniu došlo vplyvom prijatia nových dotácií v roku 2015, ktoré neboli plne využité v priebehu roka a zostatok prostriedkov sa tak prenáša do nasledujúceho účtovného obdobia, napr. kapitálový príspevok na rekonštrukciu sociálnych zariadení na ZŠ Bakossova vo výške 120 000 Eur, z ktorého sa v priebehu roka 2015 vyčerpala len polovica.

Zároveň došlo k výraznému poklesu dlhodobých záväzkov, a to z dôvodu postúpenia pohľadávok voči Mestu za projekt údržby a výstavby miestnych komunikácií, projekt Graniar a Námestie SNP a projekt mostu v priemyselnom parku. Zmenou metodiky opatrením MF SR sa tieto dlhodobé záväzky presunuli v rámci súvahy k dlhodobým bankovým úverom. Súčasne došlo k splateniu záväzkov za projekt elektronizácie služieb mesta Banská Bystrica. Krátkodobé záväzky poklesli o 13,98% oproti roku 2014, takisto však došlo k presunu v rámci pasív do bežných bankových úverov. Záväzky po lehote splatnosti Mesto k 31.12.2015 eviduje vo výške 31 467,92 Eur, čo znamená oproti predchádzajúcemu roku pokles o 15,66%, čo hodnotíme ako pozitívny jav.

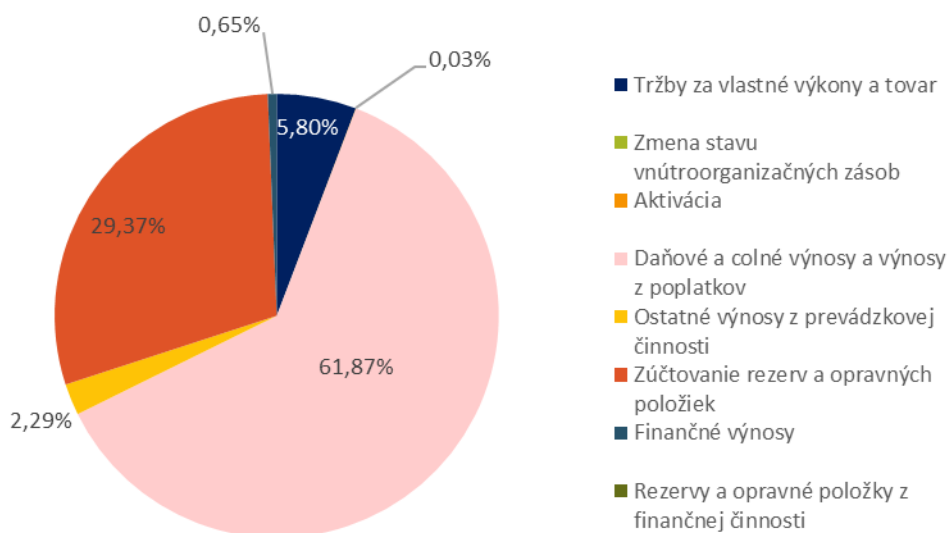
Mesto Banská Bystrica popri svojej hlavnej činnosti vykonáva aj podnikateľskú činnosť, a to v oblasti poskytovania závodného stravovania pre cudzie organizácie a zabezpečuje predaj drobného tovaru v rámci Informačného centra. Najväčšou nákladovou položkou sú spotrebované nákupy, ktoré tvoria 40,60% nákladov, a v rámci nich náklady na predaný tovar a spotrebovaný materiál. Druhou najväčšou položkou s 32,10%-ným podielom sú osobné náklady a treťou spotrebované služby. Výnosy z podnikateľskej činnosti vznikajú Mestu v súvislosti s vykonanými službami a predaným tovarom a v roku 2015 dosiahli výšku 72 210,50 Eur. Mesto v rámci podnikateľskej činnosti vygenerovalo zisk po zdanení vo výške 106,59 Eur (Tabuľka 11).

Celkové náklady hlavnej činnosti Mesta Banská Bystrica za rok 2015 klesli oproti predchádzajúcemu účtovnému obdobiu o 5,48 %, t.j. o hodnotu 3 223 240,72 Eur, na úroveň 55 571 385,73 Eur. Najväčší objem nákladov tvorili rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti, z toho 14 053 120,41 Eur je vytvorená rezerva na prebiehajúce súdne spory (92,7%). Druhou najväčšou položkou nákladov hlavnej činnosti mesta sú osobné náklady, ktoré medziročne vzrástli o takmer 270 tis. Eur, čo je 2,56%-ný nárast.

Najväčšou výnosovou položkou Mesta v rámci hlavnej činnosti sú daňové výnosy samosprávy, ktorých objem medziročne vzrástol o 2 364 785,42 Eur. Výnosy z poplatkov naopak oproti minulému roku klesli o 26 764,65 Eur. Celkovo tvoria tieto výnosy spolu až 58,30 % celkových výnosov. Druhou najväčšou položkou bolo zúčtovanie rezerv a opravných položiek, z toho 15 257 605 Eur, boli rezervy na prebiehajúce súdne spory v roku 2015. Hospodársky výsledok vygenerovaný hlavnou činnosťou Mesta Banská Bystrica za rok 2015 je na úrovni 2 317 083 ,53 Eur.

Graf 11: Náklady hlavnej činnosti Mesta Banská Bystrica za rok 2015¹⁶

Graf 12: Výnosy z hlavnej činnosti Mesta Banská Bystrica za rok 2015¹⁶

¹⁶ Zdroj: vlastné spracovanie

Rok	2015						2014						Index vývoja 2015/2014		
	Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%			
NÁKLADY spolu	55 571 385,73	100,00%	72 078,61	100,00%	55 643 464,34	100,00%	58 794 626,45	100,00%	62 433,98	100,00%	58 857 060,43	100,00%	0,9452	1,1545	0,9454
Prevádzková činnosť	42 516 282,14	76,51%	70 214,58	97,41%	42 586 496,72	76,53%	45 774 964,43	77,86%	60 878,79	97,51%	45 835 843,22	77,88%	0,9288	1,1534	0,9291
Spotrebované nákupy	3 802 899,38	6,84%	29 266,29	40,60%	3 832 165,67	6,89%	2 808 915,27	4,78%	31 182,19	49,94%	2 840 097,46	4,83%	1,3539	0,9386	1,3493
Služby	9 391 992,77	16,90%	14 663,98	20,34%	9 406 656,75	16,91%	10 005 517,16	17,02%	9 947,20	15,93%	10 015 464,36	17,02%	0,9387	1,4742	0,9392
Osobné náklady	10 790 629,51	19,42%	23 134,31	32,10%	10 813 763,82	19,43%	10 520 988,86	17,89%	15 633,37	25,04%	10 536 622,23	17,90%	1,0256	1,4798	1,0263
Dane a poplatky	115 869,62	0,21%	0,00	0,00%	115 869,62	0,21%	112 403,84	0,19%	0,00	0,00%	112 403,84	0,19%	1,0308	-	1,0308
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	372 952,04	0,67%	0,00	0,00%	372 952,04	0,67%	1 723 599,81	2,93%	0,02	0,00%	1 723 599,83	2,93%	0,2164	0,0000	0,2164
Rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti	15 158 978,96	27,28%	0,00	0,00%	15 158 978,96	27,24%	17 092 943,56	29,07%	16,12	0,03%	17 092 959,68	29,04%	0,8869	0,0000	0,8869
Odpisy dlhodobého majetku	2 882 959,86	5,19%	3 150,00	4,37%	2 886 109,86	5,19%	3 510 595,93	5,97%	4 099,89	6,57%	3 514 695,82	5,97%	0,8212	0,7683	0,8212
Finančná činnosť	263 714,38	0,47%	1 864,03	2,59%	265 578,41	0,48%	364 378,48	0,62%	1 555,19	2,49%	365 933,67	0,62%	0,7237	1,1986	0,7258
Finančné náklady	263 714,38	0,47%	1 864,03	2,59%	265 578,41	0,48%	364 378,48	0,62%	1 555,19	2,49%	365 933,67	0,62%	0,7237	1,1986	0,7258
Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
Mimoriadna činnosť	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	12 791 389,21	23,02%	0,00	0,00%	12 791 389,21	22,99%	12 655 283,54	21,52%	0,00	0,00%	12 655 283,54	21,50%	1,0108	-	1,0108

Rok	2015						2014						Index vývoja 2015/2014		
	Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%			
VÝNOSY spolu	57 888 469,26	100,00%	72 215,26	100,00%	57 960 684,52	100,00%	59 011 787,20	100,00%	65 382,65	100,00%	59 077 169,85	100,00%	0,9810	1,1045	0,9811
Prevádzková činnosť	54 191 992,09	93,61%	72 212,30	100,00%	54 264 204,39	93,62%	55 168 342,77	93,49%	65 381,43	100,00%	55 233 724,20	93,49%	0,9823	1,1045	0,9824
Tržby za vlastné výkony a tovar	3 163 532,99	5,46%	72 210,50	99,99%	3 235 743,49	5,58%	3 061 783,06	5,19%	65 381,32	100,00%	3 127 164,38	5,29%	1,0332	1,1045	1,0347
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
Aktivácia	13 941,90	0,02%	0,00	0,00%	13 941,90	0,02%	13 452,90	0,02%	0,00	0,00%	13 452,90	0,02%	1,0363	-	1,0363
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	33 747 793,54	58,30%	0,00	0,00%	33 747 793,54	58,23%	31 409 772,77	53,23%	0,00	0,00%	31 409 772,77	53,17%	1,0744	-	1,0744
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	1 249 436,55	2,16%	1,80	0,00%	1 249 438,35	2,16%	3 665 838,39	6,21%	0,11	0,00%	3 665 838,50	6,21%	0,3408	16,3636	0,3408
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek	16 017 287,11	27,67%	0,00	0,00%	16 017 287,11	27,63%	17 017 495,65	28,84%	0,00	0,00%	17 017 495,65	28,81%	0,9412	-	0,9412
Finančná činnosť	352 003,27	0,61%	2,96	0,00%	352 006,23	0,61%	779 212,86	1,32%	1,22	0,00%	779 214,08	1,32%	0,4517	2,4262	0,4517
Finančné výnosy	352 003,27	0,61%	2,96	0,00%	352 006,23	0,61%	779 212,86	1,32%	1,22	0,00%	779 214,08	1,32%	0,4517	2,4262	0,4517
Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
Mimoriadna činnosť	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov	3 344 473,90	5,78%	0,00	0,00%	3 344 473,90	5,77%	3 064 231,57	5,19%	0,00	0,00%	3 064 231,57	5,19%	1,0915	-	1,0915

Rok	2015			2014			Index vývoja 2015/2014		
	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	činnosť	činnosť	SPOLU
Výsledok hospodárenia pred zdanením	2 317 083,53	136,65	2 317 220,18	217 160,75	2 948,67	220 109,42	10,6699	0,0463	10,5276
Splatná daň z príjmov	0,00	30,06	30,06	0,00	650,54	650,54	-	0,0462	0,0462
Dodatočne platená daň z príjmov	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Výsledok hospodárenia po zdanení	2 317 083,53	106,59	2 317 190,12	217 160,75	2 298,13	219 458,88	10,6699	0,0464	10,5587

Tabuľka 11: Horizontálna a vertikálna analýza nákladov a výnosov Mesta Banská Bystrica za rok 2015 a 2014¹⁷

¹⁷ Zdroj: vlastné spracovanie

6.2 Finančné ukazovatele

Aby mohla byť samospráva riadená efektívne, je dôležité zhodnotiť jej finančnú situáciu. Tak ako v podnikateľskej sfére aj v oblasti verejnej správy sa pre tento účel využíva finančná analýza, ktorej základom sú finančné ukazovatele. Finančná analýza je rozborom dát získaných z účtovníctva, a v prípade samosprávy aj z rozpočtovníctva, s cieľom zistiť, aká je majetková a finančná situácia hodnotenej jednotky. Základom každej finančnej analýzy sú pomerové ukazovatele, ktoré podávajú rýchly obraz o finančnom stave organizácie a jej základných vlastnostiach. Pomerové a rozdielové ukazovatele hodnotiace finančnú situáciu Mesta Banská Bystrica uvádzame v Tabuľke 12.

Ukazovateľ	Merná jednotka	Rok 2015	Rok 2014
Oblasť likvidity			
Celková likvidita (3.stupňa)	p.j.	3,825	3,354
Celková likvidita (3.stupňa) - upravená	p.j.	3,679	3,164
Bežná likvidita (2.stupňa)	p.j.	1,605	1,251
Pohotová likvidita (1.stupňa)	p.j.	1,177	0,838
Čistý pracovný kapitál	EUR	15 702 855	12 255 748
Oblasť zadlženosti			
Celková zadlženosť (dlhový pomer)	p.j.	0,1988	0,1675
Finančná nezávislosť	p.j.	4,030	4,969
Finančná nezávislosť - upravená	p.j.	5,873	8,511
Miera zadlženosti	p.j.	0,248	0,201
Ukazovateľ podielu KZ na CuZ	p.j.	0,108	0,125
Oblasť aktivity			
Krytie neobežného majetku	p.j.	0,873	0,896
Ukazovateľ neobežného majetku	p.j.	0,918	0,929
Ukazovateľ obežného majetku	p.j.	0,082	0,070
Oblasť rentability			
Rentabilita celkového kapitálu	p.j.	0,91%	0,09%
Rentabilita vlastného kapitálu	p.j.	1,14%	0,11%

Tabuľka 12: Finančné ukazovatele Mesta Banská Bystrica za rok 2015 a 2014¹⁸

Platobná schopnosť je základným predpokladom úspešného fungovania nielen v podnikateľskom sektore, ale aj v samospráve. Tú možno hodnotiť prostredníctvom ukazovateľov likvidity, ktorá znamená schopnosť premeniť majetok na likvidné prostriedky a uhradiť tak svoje záväzky. **Celková likvidita (likvidita 3.stupňa)** je hlavným ukazovateľom finančnej likvidity a udáva celkový potenciál likvidity účtovnej jednotky. Vypočíta sa ako podiel celkových obežných aktív a krátkodobých cudzích zdrojov. V našom prípade sme k obežným aktívam pripočítali ešte prechodné aktíva, ktoré majú krátkodobý charakter. Hodnota tohto ukazovateľa dosiahla v roku 2015 úroveň **3,825**, a medziročne zaznamenala nárast. Vyššiu vypovedaciu schopnosť má tento ukazovateľ, pokiaľ od obežných aktív odpočítame hodnotu dlhodobých pohľadávok, nakoľko tie nemôžu z časového hľadiska slúžiť na úhradu krátkodobých záväzkov. Hodnota takto upraveného ukazovateľa celkovej likvidity dosiahla v roku 2015 úroveň **3,679**. **Bežná likvidita (likvidita 2.stupňa)** vyjadruje aká časť krátkodobých záväzkov je krytá finančným majetkom a krátkodobými pohľadávkami. Tento ukazovateľ dosiahol v roku 2015 hodnotu **1,605**, čo je tesne nad hornou hranicou optima tohto ukazovateľa.

¹⁸ Zdroj: vlastné spracovanie

Likvidita 1.stupňa (okamžitá, pohotová likvidita) hovorí o okamžitej platobnej schopnosti hodnoteného subjektu. Predstavuje podiel hotovostných prostriedkov v pokladni a na bankových účtoch a krátkodobých záväzkov. Vzhľadom k tomu, že samospráva drží na bankovom účte pomerne veľké množstvo hotovostných prostriedkov z dôvodu hromadenia prostriedkov z peňažných fondov, hodnota tohto ukazovateľa prekračuje hornú hranicu optima, a v roku 2015 dosiahla úroveň **1,177**. Všetky štyri spomenuté ukazovatele likvidity za rok 2015, aj ich porovnanie s hodnotami dosiahnutými v predošlom roku, hovoria o trvalej platobnej schopnosti samosprávy, ktorá je pozitívnym znakom jej dobrého finančného zázemia. Iný pohľad na likviditu účtovnej jednotky je prostredníctvom absolútneho rozdielu obežných aktív a krátkodobých záväzkov, ktorý sa nazýva **čistý pracovný kapitál**. Jeho hodnota v roku 2015 na úrovni **15 702 855 Eur** hovorí o hodnote obežného majetku, ktorá je financovaná dlhodobým kapitálom. Predstavuje prebytok krátkodobých aktív nad krátkodobými dlhmi, čo je opäť signálom dobrého finančného zázemia samosprávy.

Kapitálová štruktúra samosprávy má vplyv na jej prosperitu a finančnú stabilitu, a preto je z pohľadu jej riadenia dôležité vyhodnotiť aj ukazovatele zadlženosti. **Celková zadlženosť** hovorí o tom, aká časť majetku je financovaná cudzími zdrojmi. V prípade Mesta Banská Bystrica bola hodnota tohto ukazovateľa v roku 2015 **19,88%**. Vyššie hodnoty znamenajú väčšie riziko pre veriteľov, súčasne však využívaním cudzích zdrojov môže samospráva zvyšovať svoje finančnú nezávislosť, preto je dôležité hľadať optimálny pomer medzi vlastnými a cudzími zdrojmi. **Stupeň finančnej samostatnosti** je vyjadrený podielom vlastného a cudzieho kapitálu, a v prípade Mesta Banská Bystrica je jeho hodnota **4,030**. V trhovej ekonomike by sa mal tento ukazovateľ pohybovať na úrovni do 100%, v samospráve sú však prijateľné aj vyššie hodnoty vzhľadom k skutočnosti, že subjekt má stabilné a pomerne isté príjmy v podobe daní a miestnych poplatkov. Na zhodnotenie zadlženosti má vplyv aj tvorba rezerv, ktoré predstavujú budúci záväzok, ktorý môže vzniknúť v bližšie neurčenom čase v neurčitej, len predpokladanej výške. V prípade, že od tohto druhu záväzku abstrahujeme, stupeň finančnej samostatnosti sa zvýši na úroveň **5,873**. Opačným pomerom získame ukazovateľ **miery zadlženosti**. Tá v prípade Mesta Banská Bystrica za rok 2015 hovorí, že na 1 eur vlastného kapitálu pripadá **0,248** eur cudzích zdrojov. Krátkodobé záväzky tvoria z celkových cudzích zdrojov **10,8%**. Medziročne tento podiel klesol v dôsledku nárastu výnosov budúcich období, ktoré takisto predstavujú cudzí zdroj.

Ukazovateľ krytia neobežného majetku je na úrovni **0,873** a vyjadruje, aký podiel dlhodobého majetku kryjú vlastné zdroje. Hodnoty blížiac sa k 1 znamenajú rast stability, avšak prekročenie už znamená aj nižšiu efektívnosť využitia zdrojov. Ukazovatele obežného a neobežného majetku sú vyjadrením štruktúry aktív. **Neobežný majetok** tvorí **91,8%** a **obežný majetok** tvorí **8,2%** celkového majetku Mesta Banská Bystrica. Medziročne podiel obežného majetku na celkovom majetku vzrástol o 1,2 p.b. na úkor dlhodobého majetku, a to najmä v dôsledku nárastu prostriedkov na bankových účtoch a nárastu transferov rozpočtu obce.

Ukazovatele rentability majú významné miesto pri hodnotení finančnej situácie v podnikoch, kde zameranie na zisk je hlavným cieľom podnikateľskej činnosti. V samospráve sa pozornosť sústreďuje na transparentné poskytovanie verejných služieb. Ukazovateľ rentability je preto len doplnkový, pričom sa sleduje jeho vývoj v čase. V **prípade výnosnosti vlastného aj celkového kapitálu** medziročne sledujeme zvýšenie, a to z dôvodu nárastu dosiahnutého zisku po zdanení.

V závere prevedenej finančnej analýzy môžeme zhrnúť, že Mesto Banská Bystrica je vysoko likvidné a nemá problémy s platobnou schopnosťou. Celková zadlženosť je nízka, pričom v štruktúre prevažujú dlhodobé záväzky so splatnosťou dlhšou ako jeden rok, a vyznačuje sa vysokým stupňom finančnej nezávislosti. Medziročne vzrástla aj výnosnosť prostriedkov investovaných do samosprávy, čo dopĺňa pozitívne hodnotenie finančnej situácie mesta.

6.3 Konsolidovaná účtovná zvierka

Mesto Banská Bystrica je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Mesto pri výkone samosprávy zakladá, zriaďuje, zrušuje a kontroluje podľa osobitných predpisov svoje rozpočtové a príspevkové organizácie, iné právnické osoby a zariadenia.

V zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve je Mesto Banská Bystrica povinné zostaviť konsolidovanú účtovnú zvierku, nakoľko malo v roku 2015 väčštinovú (viac ako 50%) alebo významnú majetkovú účasť (nad 20%) vo viacerých obchodných spoločnostiach. Zároveň malo Mesto v roku 2015 v zriaďovateľskej pôsobnosti 14 rozpočtových, 2 príspevkové organizácie a u 3 obchodných spoločností figuruje ako 100% vlastník (Tabuľka 13, Tabuľka 14, Tabuľka 15). Prehľad majetkových podielov Mesta uvádzame v Tabuľke 16.

Názov organizácie	Sídlo organizácie
Základná škola Jána Bakossa	Bakossova 5, Banská Bystrica
Základná škola	Golianova 8, Banská Bystrica
Základná škola SSV	Skuteckého 8, Banská Bystrica
Základná škola	Trieda SNP 20, Banská Bystrica
Základná škola	Moskovská 2, Banská Bystrica
Základná škola	Radvanská 1, Banská Bystrica
Základná škola	Spojová 14, Banská Bystrica
Základná škola	Ďumbierska 17, Banská Bystrica
Základná škola	Sitnianska 32, Banská Bystrica
Základná škola	Pieninská 27, Banská Bystrica
Základná škola Jozefa Gregora Tajovského	Gaštanová 12, Banská Bystrica
Základná umelecká škola Jána Cikkera	Štefánikovo nábrežie 6, Banská Bystrica
Centrum voľného času	Havranské 9, Banská Bystrica
Útvar hlavného architekta mesta Banská Bystrica	ČSA 26, Banská Bystrica

Tabuľka 13: Rozpočtové organizácie Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015¹⁹

Názov organizácie	Sídlo organizácie
Záhradnícke a rekreačné služby	Švermova 45, Banská Bystrica
Správa športových a telovýchovných zariadení	Švermova 45, Banská Bystrica

Tabuľka 14: Príspevkové organizácie Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015¹⁹

Koncom roka 2015 schválilo mestské zastupiteľstvo návrh na zrušenie rozpočtovej organizácie Útvar hlavného architekta mesta Banská Bystrica a jeho začlenenie do oddelenia územného rozvoja mesta a architektúry mestského úradu. Uznesením mestského zastupiteľstva zo septembra 2015 bol schválený návrh na zlúčenie príspevkových organizácií Záhradnícke a rekreačné služby a Správa športových a telovýchovných zariadení s účinnosťou od 1.1.2016.

¹⁹ Zdroj: vlastné spracovanie

Názov organizácie	Sídlo organizácie
MBB a.s.	ČSA 26, Banská Bystrica
BPM s.r.o.	Timravy 12, Banská Bystrica
Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o.	ČSA 26, Banská Bystrica

Tabuľka 15: Obchodné spoločnosti v zakladateľskej pôsobnosti Mesta Banská Bystrica ku dňu 31.12.2015²⁰

Uznesením Mestského zastupiteľstva č.233/2015 zo dňa 22.septembra 2015 bolo schválené zrušenie spoločnosti BPM s. r. o. ku dňu 31.12.2015 a jej zlúčenie so spoločnosťou MBB a. s. dňom 1.1.2016.

Pri spracovaní konsolidovaného celku postupovalo Mesto Banská Bystrica metódou úplnej konsolidácie pri rozpočtových organizáciách, príspevkových organizáciách a pri obchodných spoločnostiach MBB a. s., BPM s. r. o. a Mestské lesy Banská Bystrica s. r. o.

Metódou vlastného imania postupovalo Mesto v prípade obchodných spoločností: Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a. s., Dom kultúry SKC s. r. o. " v konkurze", Bystrická elektrárenskú spoločnosť, a. s., BB-BIOPOWER, a. s., STEFE Banská Bystrica, a. s., HC '05 BANSKÁ BYSTRICA, a. s.

Ostatné majetkové podiely sú nižšie ako 20% a z tohto dôvodu boli zahrnuté do konsolidovaných výkazov v účtovnej hodnote.

Spoločnosť	Základné imanie	Podiel na základnom imaní	Hodnota podiel na základnom imaní k 31.12.2015 bežného účtovného obdobia - netto
	EUR	%	EUR
Obchodné spoločnosti v zakladateľskej pôsobnosti a s majetkovou účasťou Mesta Banská Bystrica			
MBB a.s.	16 395 562	100,00%	16 395 562
BPM s.r.o.	4 418 896	100,00%	4 418 896
Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o.	211 598	100,00%	211 598
Obchodné spoločnosti s majetkovou účasťou Mesta Banská Bystrica v rámci konsolidácie			
Dopravný podnik mesta Banská Bystrica, a.s.	70 826	49,00%	34 705
Dom kultúry SKC s.r.o. " v konkurze"	16 365	40,77%	6 672
Bystrická elektrárenskú spoločnosť, a.s.*	25 000	40,00%	10 000
BB-BIOPOWER, a. s. *	25 000	40,00%	10 000
STEFE Banská Bystrica, a.s.	8 968 400	33,30%	2 986 477
HC '05 BANSKÁ BYSTRICA, a.s. *	34 000	33,30%	11 322
Obchodné spoločnosti s majetkovou účasťou Mesta Banská Bystrica zahrnuté do konsolidovaných výkazov v účtovnej hodnote			
BIC Banská Bystrica, s.r.o.	24 167	14,42%	3 486
Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	147 472 314	10,77%	15 882 768
Aqualand Banská Bystrica spol. s r.o. *	9 958	10,00%	996
Zolka Zvolen, s.r.o. **	9 960	10,00%	996

(*) majetkový podiel MBB a.s.

(**) majetkový podiel Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o.

Tabuľka 16: Majetkové podiely Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015²⁰

²⁰ Zdroj: vlastné spracovanie

Najväčší podiel na majetku tvorí dlhodobý hmotný majetok, ktorý predstavuje 87,50% z celkového majetku konsolidovaného celku. Medziročne dlhodobý hmotný majetok vzrástol o 4,34% v absolútnom vyjadrení o 10,256 mil. Eur. Hodnota dlhodobého finančného majetku poklesla v dôsledku už spomínaného poklesu hodnoty akcií vo vlastníctve Mesta v spoločnosti STEFE Banská Bystrica, a. s., a tiež v dôsledku predaja spoločnosti VISIT BB, s. r. o., ku ktorému došlo ku dňu 29.12.2015. V rámci krátkodobých aktív najvýraznejší pohyb sledujeme na finančných účtoch, kde objem prostriedkov vzrástol 1,5-násobne (o 3,249 mil. Eur). Na zásobách evidujeme nárast o 10,28%, pričom v priebehu roka 2015 vzrástli zásoby materiálu, zatiaľ čo zásoby výrobkov a tovaru poklesli. Pohľadávky po lehote splatnosti sa znížili na úroveň 1 844 466,13 Eur, čo znamená pokles približne o 21 tis. Eur

Vlastné imanie Mesta vzrástlo oproti minulému roku o 2,10 %, pričom najvýznamnejšou položkou spôsobujúcou tento rast boli oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov (3 256 010 Eur). Konsolidovaný výsledok hospodárenia za rok 2015 sa takisto podieľal na zvýšení vlastných zdrojov konsolidovaného celku. Jeho hodnota dosiahla úroveň 1 097 068,48 Eur, zatiaľ čo v predchádzajúcom roku konsolidovaný celok vykázal stratu.

Hodnota rezerv poklesla v roku 2015 o 5,55%. Hlavným dôvodom bolo zrušenie rezerv na prebiehajúce súdne spory a ich vytvorenie v poníženej sume.

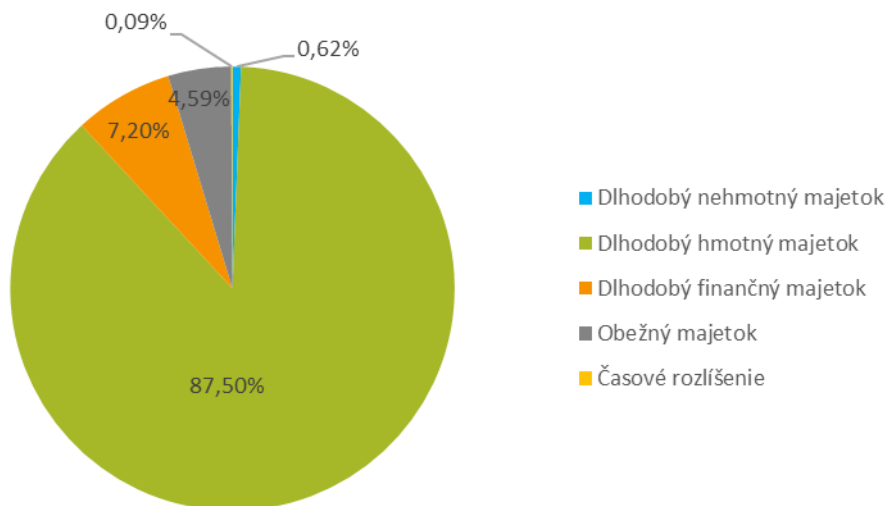
Hodnota záväzkov vyplývajúcich zo zúčtovania so subjektami verejnej správy k 31.12.2015 je totožná s údajom v individuálnej účtovnej závierke Mesta. Ako sme uviedli vyššie, k navýšeniu došlo vplyvom prijatia nových dotácií v roku 2015, ktoré neboli plne využité v priebehu roka a zostatok prostriedkov sa tak prenáša do nasledujúceho účtovného obdobia.

Zároveň došlo k výraznému poklesu dlhodobých záväzkov (pokles o 58,24%) i krátkodobých záväzkov (pokles o 35,06%) a ich presunu do položky bankových úverov (nárast o 49,31%).

AKTÍVA	Netto 31.12.2015		Netto 31.12.2014		Index vývoja
	v EUR	%	v EUR	%	
Spolu majetok	281 794 857,95	100,00%	268 299 651,63	100,00%	1,0503
Neobežný majetok	268 621 049,39	95,33%	258 593 321,96	96,38%	1,0388
Dlhodobý nehmotný majetok	1 753 918,34	0,62%	1 788 172,64	0,67%	0,9808
Dlhodobý hmotný majetok	246 579 142,15	87,50%	236 323 147,79	88,08%	1,0434
Dlhodobý finančný majetok	20 287 988,90	7,20%	20 482 001,53	7,63%	0,9905
Obežný majetok	12 927 563,77	4,59%	9 449 261,01	3,52%	1,3681
Zásoby	161 557,88	0,06%	146 491,77	0,05%	1,1028
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-
Dlhodobé pohľadávky	20 671,56	0,01%	2 006,91	0,00%	10,3002
Krátkodobé pohľadávky	3 021 069,33	1,07%	2 825 168,67	1,05%	1,0693
Finančný majetok	9 724 265,00	3,45%	6 475 593,66	2,41%	1,5017
Prechodné účty aktívne	246 244,79	0,09%	257 068,66	0,10%	0,9579

Tabuľka 17: Konsolidované aktíva Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015 a 31.12.2014 (v EUR)²¹

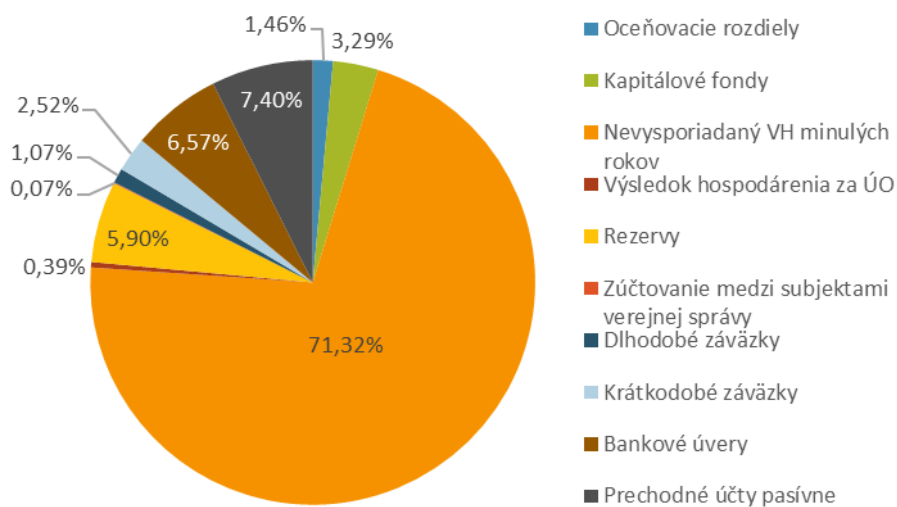
²¹ Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 13: Vertikálna analýza konsolidovaných aktív Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015²¹

PASÍVA	Netto 31.12.2015		Netto 31.12.2014		Index vývoja
	v EUR	%	v EUR	%	
Spolu vlastné imanie a záväzky	281 794 857,95	100,00%	268 299 651,63	100,00%	1,0503
Vlastné imanie	215 487 498,29	76,47%	211 062 225,69	78,67%	1,0210
Oceňovacie rozdiely	4 126 160,53	1,46%	811 636,55	0,30%	5,0838
Kapitálové fondy	9 277 952,44	3,29%	10 045 575,99	3,74%	-
Nevysporiadaný VH minulých rokov	200 986 316,84	71,32%	201 032 420,68	74,93%	0,9998
Výsledok hospodárenia za ÚO	1 097 068,48	0,39%	-827 407,53	-0,31%	-1,3259
Záväzky	45 453 529,65	16,13%	48 338 447,02	18,02%	0,9403
Rezervy	16 629 933,12	5,90%	17 606 487,25	6,56%	0,9445
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	193 088,60	0,07%	156 519,80	0,06%	1,2336
Dlhodobé záväzky	3 027 137,78	1,07%	7 249 523,75	2,70%	0,4176
Krátkodobé záväzky	7 099 123,11	2,52%	10 932 521,71	4,07%	0,6494
Bankové úvery	18 504 247,04	6,57%	12 393 394,51	4,62%	1,4931
Prechodné účty pasívne	20 853 830,01	7,40%	8 898 978,92	3,32%	2,3434

Tabuľka 18: Konsolidované pasíva Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015 a 31.12.2014 (v EUR)²²

Graf 14: Vertikálna analýza konsolidovaných pasív Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015²²

²² Zdroj: vlastné spracovanie

Konsolidovaný celok Mesta Banská Bystrica vykázal za rok 2015 v za svoju hlavnú činnosť zisk pred zdanením v sume 3 096 515,03 Eur. V rámci podnikateľskej činnosti však za rok 2015 vygeneroval stratu v sume -2 075 364,16 Eur, ktorá bola ponížená odložením daňovej povinnosti spoločnosti MBB a. s. na sumu -1 998 637,61 Eur.

V prípade hlavnej činnosti konsolidovaného celku evidujeme nepatrný pokles nákladov aj výnosov. Najväčší podiel majú osobné náklady, ktoré medziročne vzrástli o 4,89%. Druhá najväčšia položka, rezervy, poklesla v dôsledku už spomínaného zrušenia a tvorby rezervy na prebiehajúce súdne spory Mesta Banská Bystrica v poníženej výške. Daňové výnosy a výnosy z poplatkov vzrástli o sumu 2 304 823,30 Eur, čo predstavuje nárast o 7,36% oproti roku 2014. Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov do rozpočtu obce a ňou zriadených rozpočtových a príjmových organizácií vzrástli o 8,26%, pričom najväčší podiel na tom mali bežné transfery zo štátneho rozpočtu (podiel 94,68%).

V prípade podnikateľskej činnosti konsolidovaného celku evidujeme nárast na strane výnosov aj nákladov, no zvýšenie nákladov bolo oveľa výraznejšie, a tak došlo k prehĺbeniu straty, ktoré bola oproti roku 2014 väčšia o viac než 0,5 mil. Eur. V prípade nákladov najviac vzrástli ostatné náklady na prevádzkovú činnosť (nárast o 2 572 782,29 Eur), z toho najväčší nárast v absolútnej výške evidujeme na položkách: zmluvné pokuty, penále, úroky z omeškania (nárast o cca 660 tis. Eur), manká a škody (nárast o 710 tis. Eur), a zostatková cena predaného dlhodobého hmotného a nehmotného majetku (nárast o cca 1,5 mil. Eur). V prípade výnosov najväčší nárast nastal na položke ostatných výnosov z prevádzkovej činnosti, ktoré boli za rok 2015 3-násobne väčšie. Predajom dlhodobého hmotného a nehmotného majetku vznikli výnosy vo výške 2 736 753 Eur (nárast o 2 043 448,50 Eur).

KONSOLIDOVANÉ ÚDAJE	2015						2014						Index vývoja 2015/2014		
	Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%			
NÁKLADY spolu	64 226 501,80	100,00%	9 384 397,31	100,00%	73 610 899,11	100,00%	66 986 476,38	100,00%	6 627 396,78	100,00%	73 613 873,16	100,00%	0,9588	1,4160	1,0000
Prevádzková činnosť	58 266 954,25	90,72%	9 126 447,33	97,25%	67 393 401,58	91,55%	60 928 906,66	90,96%	6 294 646,36	94,98%	67 223 553,02	91,32%	0,9563	1,4499	1,0025
Spotrebované nákupy	6 532 650,29	10,17%	489 280,83	5,21%	7 021 931,12	9,54%	5 332 485,99	7,96%	434 701,61	6,56%	5 767 187,60	7,83%	1,2251	1,1256	1,2176
Služby	10 095 963,63	15,72%	1 746 160,34	18,61%	11 842 123,97	16,09%	10 393 603,89	15,52%	2 037 580,94	30,74%	12 431 184,83	16,89%	0,9714	0,8570	0,9526
Osobné náklady	22 227 497,28	34,61%	1 583 771,42	16,88%	23 811 268,70	32,35%	21 191 855,88	31,64%	1 610 560,13	24,30%	22 802 416,01	30,98%	1,0489	0,9834	1,0442
Dane a poplatky	129 520,47	0,20%	63 518,25	0,68%	193 038,72	0,26%	116 029,57	0,17%	30 826,90	0,47%	146 856,47	0,20%	1,1163	-	1,3145
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	572 197,14	0,89%	3 776 420,77	40,24%	4 348 617,91	5,91%	2 216 532,59	3,31%	1 203 638,48	18,16%	3 420 171,07	4,65%	0,2581	3,1375	1,2715
Rezervy a opravné položky z prevádzkovej činnosti	15 180 880,19	23,64%	178 865,11	1,91%	15 359 745,30	20,87%	17 120 886,22	25,56%	31 462,73	0,47%	17 152 348,95	23,30%	0,8867	5,6850	0,8955
Odpisy dlhodobého majetku	3 528 245,25	5,49%	1 288 430,61	13,73%	4 816 675,86	6,54%	4 557 512,52	6,80%	945 875,57	14,27%	5 503 388,09	7,48%	0,7742	1,3622	0,8752
Finančná činnosť	473 458,77	0,74%	250 494,98	2,67%	723 953,75	0,98%	671 226,12	1,00%	326 769,68	4,93%	997 995,80	1,36%	0,7054	0,7666	0,7254
Finančné náklady	473 458,77	0,74%	230 494,98	2,46%	703 953,75	0,96%	671 226,12	1,00%	326 769,68	4,93%	997 995,80	1,36%	0,7054	0,7054	0,7054
Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	0,00	0,00%	20 000,00	0,21%	20 000,00	0,03%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
Mimoriadna činnosť	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
Náklady na transfery a náklady z odvodu príjmov	5 486 088,78	8,54%	7 455,00	0,08%	5 493 543,78	7,46%	5 386 343,60	8,04%	5 980,74	0,09%	5 392 324,34	7,33%	1,0185	-	1,0188

Rok	2015						2014						Index vývoja 2015/2014		
	Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť		Podnikateľská činnosť		SPOLU		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%			
VÝNOSY spolu	67 323 016,83	100,00%	7 309 033,15	100,00%	74 632 049,98	100,00%	67 743 190,50	100,00%	5 080 756,33	100,00%	72 823 946,83	100,00%	0,9938	1,4386	1,0248
Prevádzková činnosť	55 822 403,56	82,92%	7 308 754,68	100,00%	63 131 158,24	84,59%	56 756 560,72	83,78%	5 077 133,58	99,93%	61 833 694,30	84,91%	0,9835	1,4395	1,0210
Tržby za vlastné výkony a tovar	3 884 888,00	5,77%	3 364 931,97	46,04%	7 249 819,97	9,71%	3 581 581,10	5,29%	3 760 357,22	74,01%	7 341 938,32	10,08%	1,0847	0,8948	0,9875
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob	0,00	0,00%	-7 320,00	-0,10%	-7 320,00	-0,01%	0,00	0,00%	-7 096,00	-0,14%	-7 096,00	-0,01%	-	-	-
Aktivácia	13 941,90	0,02%	0,00	0,00%	13 941,90	0,02%	14 181,48	0,02%	67 170,00	1,32%	81 351,48	0,11%	0,9831	-	0,1714
Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	33 610 040,28	49,92%	0,00	0,00%	33 610 040,28	45,03%	31 305 216,98	46,21%	0,00	0,00%	31 305 216,98	42,99%	1,0736	-	1,0736
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	2 269 673,06	3,37%	3 907 313,10	53,46%	6 176 986,16	8,28%	4 494 006,32	6,63%	1 248 749,36	24,58%	5 742 755,68	7,89%	0,5050	3,1290	1,0756
Zúčtovanie rezerv a opravných položiek	16 043 860,32	23,83%	43 829,61	0,60%	16 087 689,93	21,56%	17 361 574,84	25,63%	7 953,00	0,16%	17 369 527,84	23,85%	0,9241	-	0,9262
Finančná činnosť	449 615,97	0,67%	278,47	0,00%	449 894,44	0,60%	779 222,23	1,15%	3 622,75	0,07%	782 844,98	1,07%	0,5770	0,0769	0,5747
Finančné výnosy	449 615,97	0,67%	278,47	0,00%	449 894,44	0,60%	779 222,23	1,15%	3 622,75	0,07%	782 844,98	1,07%	0,5770	0,0769	0,5747
Rezervy a opravné položky z finančnej činnosti	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
Mimoriadna činnosť	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	0,00	0,00%	-	-	-
Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov	11 050 997,30	16,41%	0,00	0,00%	11 050 997,30	14,81%	10 207 407,55	15,07%	0,00	0,00%	10 207 407,55	14,02%	1,0826	-	1,0826

Rok	2015			2014			Index vývoja 2015/2014		
	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU	Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť	SPOLU
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	činnosť	činnosť	SPOLU
Výsledok hospodárenia pred zdanením	3 096 515,03	-2 075 364,16	1 021 150,87	756 714,12	-1 546 640,45	-789 926,33	4,0921	1,3419	-1,2927
Splatná daň z príjmov	808,94	-76 726,55	-75 917,61	4,52	37 476,68	37 481,20	-	-2,0473	-2,0255
Dodatočne platená daň z príjmov			0,00	0,00	0,00	0,00	-	-	-
Výsledok hospodárenia po zdanení	3 095 706,09	-1 998 637,61	1 097 068,48	756 709,60	-1 584 117,13	-827 407,53	4,0910	1,2617	-1,3259

Tabuľka 19: Konsolidované výnosy a náklady Mesta Banská Bystrica za rok 2015²³

²³ Zdroj: vlastné spracovanie

7 Ostatné dôležité informácie

7.1 Prijaté granty a transfery

V priebehu roku 2015 prijalo Mesto granty a transfery v celkovej hodnote 12 541 779 Eur. Medzi najväčšie spomedzi nich patrí dotácia v sume **926 000 Eur**, poskytnutá Mestu na základe uznesenia vlády č. 95 zo dňa 25.februára 2015, pričom prijaté finančné prostriedky boli použité na rekonštrukciu, obnovu a výstavbu miestnych komunikácií a parkovacích plôch na území mesta Banská Bystrica, revitalizáciu Mestského parku a vybudovanie korčuliarskej trasy v parku pod Pamätníkom SNP.

7.2 Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Rozhodnutím Mestského zastupiteľstva bola od 1.1.2016 zrušená rozpočtová organizácia Útvar hlavného architekta a Mesto prebralo všetky jeho pohľadávky a záväzky v plnom rozsahu. Zároveň k tomuto dátumu zanikla dcérska spoločnosť BPM s. r. o. a zlúčila sa s dcérskou spoločnosťou MBB a. s.

7.3 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Na prebiehajúce súdne spory Mesto tvorí účtovnú rezervu pre prípad negatívneho výsledku, a tak zohľadňuje hroziace riziko.

7.4 Predpokladaný budúci vývoj v roku 2016

Predpoklad budúceho vývoja jednotlivých činností Mesta je uvedený v kapitole č. 4.

7.5 Náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja

Účtovná jednotka v roku 2015 nemala žiadne náklady, výdavky na činnosti v oblasti výskumu a vývoja.

7.6 Návrh na vysporiadanie prebytku a rozdelenie zisku roku 2015

Mestské zastupiteľstvo uznesením zo dňa 19.apríla 2016 číslo 417/2016 – MsZ schválilo vysporiadanie prebytku bežného a kapitálového hospodárenia Mesta Banská Bystrica za rok 2015 vo výške 2 305 415,94 Eur nasledovne:

1. z rozdielu príjmov a výdavkov bežného rozpočtu sa vylučujú účelovo určené finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a Európskej únie, vo výške 168 048,60 Eur
 2. na základe zákona c. 182/1993 Z .z. v znp. v spojitosti s § 18 ods. 2 zákona c. 443/2010 Z .z. v znp. sa z rozdielu príjmov a výdavkov bežného rozpočtu vylučujú účelovo určené finančné prostriedky na tvorbu fondu opráv v sume 26 828 Eur
 3. z rozdielu príjmov a výdavkov kapitálového rozpočtu sa vylučujú účelovo určené finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a Európskej únie vo výške 361 180 Eur
 4. tvorbu rezervného fondu v súlade s § 15 ods. 4 zákona c. 583/2004 Z. z. v znp. vo výške 174 935,93 Eur
 5. tvorbu fondu minulých rokov vo výške 1 574 423,41 Eur
- Mestské zastupiteľstvo rovnakým uznesením schválilo:
- prevod výsledku hospodárenia finančných operácií do fondu minulých rokov, vo výške 350 377,11 Eur

- prevod zisku z podnikateľskej činnosti Mesta Banská Bystrica za rok 2015 do fondu minulých rokov vo výške 106,59 Eur
- použitie fondu minulých rokov v objeme 19 000 Eur na projekt „ Rozvoj technickej gramotnosti žiakov ZŠ s cieľom zvýšiť ich záujem o štúdium na SOS a profesijnú orientáciu technického smeru" realizovaný Základnou školou J. G. Tajovského.

PRÍLOHY

- Príloha č.1: Orgány samosprávy na roky 2014 – 2018
- Príloha č.2: Organizačná štruktúra úradu Mesta Banská Bystrica
- Príloha č.3: Individuálna účtovná závierka Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015
- Príloha č.4: Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015
- Príloha č.5: Konsolidovaná účtovná závierka Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015
- Príloha č.6: Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke Mesta Banská Bystrica k 31.12.2015

VÝROČNÁ SPRÁVA MESTA BANSKÁ BYSTRICA za rok 2015

Výročná správa Mesta Banská Bystrica za rok 2015 bola schválená Mestským zastupiteľstvom uznesením zo dňa číslo.....

Osoba zodpovedná za vypracovanie
výročnej správy Mesta Banská Bystrica
za rok 2015:

Mgr. Zuzana Detková
vedúca odd. rozpočtu a ekonomických analýz

Štatutárny orgán:

Ján Nosko
primátor mesta

Príloha č. 1: Orgány samosprávy na roky 2014 - 2018

Ján Nosko
primátor

Mgr. Jakub Gajdošík
1. viceprimátor

Ing. Martin Turčan
2. viceprimátor

Členovia mestskej rady 2014 - 2018

1. Mgr. Jakub Gajdošík
2. Ing. Martin Turčan
3. Ing. Igor Kašper
4. PhDr. Ľubica Laššáková
5. Ing. Milan Lichý
6. PhDr. Marcel Pecník
7. Mgr. Vladimír Pirošík
8. Milan Smädo
9. Ing. Michal Škantár

Poslanci mestského zastupiteľstva

Volebné obdobie 2014-2018

Volebný obvod č. 1
Banská Bystrica-centrum, Majer,
Senica, Šalková, Uhlisko

Mgr. Mgr. Viera Dubáková

Mgr. Ing. Peter Kabančík

Mgr. Štefan Mikolaj, PhD.

Mgr. Lukáš Šteplák, PhD.

Mgr. Rastislav Pevný

Jozef Lupták

Ing. Ján Šim

Volebný obvod č. 2
Jakub, Kostiviarska,
Podlavice, Skubín, Uľanka

Doc. RNDr. Katarína Oľšáková, CSc.

Mgr. Ľubka Lelková

Volebný obvod č. 3
Rudlová, Sásová

Pavol Malík

Miroslav Šušica

Mgr. Jánok Šteplák

Doc. PhDr. Martin Kuku, PhD., MBA

Ing. Milan Čulaj

Mgr. Miroslav Kuchár

Mgr. Vladimír Pivčák

Ing. Michal Štefár

Mgr. Tomáš Šimša, PhD.

Ing. Martin Turčan

Volebný obvod č. 4
Fončorda, Iliaš, Kráľová, Kremnička, Pršianska terasa, Radvaň, Rakytovce

Prof. MUDr. Svetozár Džuhovský, CSc.

Dušan Kanaš

Ing. Mgr. Hana Kozová

Ing. Igor Kájbor

Ing. Karol Kaniš

Mgr. Marián Hodorvády

Ľubomír Anuška

Ing. Mgr. Ľudmila Priekopová

Mgr. Vladimír Šteplák, PhD.

Ing. Lucia Štepláková

Milan Šteplák

RNDr. Ľudmila Topolová

Príloha č. 2: Organizačná štruktúra úradu Mesta Banská Bystrica

